

IOM International Organization for Migration
OIM Organisation Internationale pour les Migrations
OIM Organización Internacional para las Migraciones

INFORMATOR: NORVEŠKA

1. Osnovne informacije

Glavni grad:	Oslo
Broj stanovnika:	4.640.219 (u januaru 2006. godine)
Površina:	385.155 km ²
Valuta:	norveška kruna (NOK)
Stopa nezaposlenosti:	2,4 %

2. Osnovni uslovi ulaska i informacije o vizi

Sve informacije su dostupne u Norveškom direktoratu za migracije:
<http://www.udi.no/templates/Tema.aspx?id=4477>

Šengen viza

Norveška je članica šengenskog prostora i stoga izdaje Šengen vize.

Šengen vize omogućavaju nosiocima da uđu u celi šengenski prostor¹. Posle ulaska u šengenski prostor, imate odobrenje da putujete u sve šengenske zemlje bez bilo kakve druge kontrole vize ili pasoša ali morate po zahtevu dokazati vaš status vize.

Kome je potrebna viza?

Uz izuzetak državljana Hrvatske, svi drugi državljani regiona (Albanije, Bosne i Hercegovine, Kosova) moraju imati vizu da bi ušli u šengensku teritoriju.

Ako ste strani državljanin kome je potrebna viza, morate je uvek imati kada ulazite u šengensku teritoriju. Ako vam je obično potrebna viza ali imate dozvolu boravka koja važi u nekoj od šengenskih zemalja, nije vam potrebna viza da biste ušli u neku drugu šengensku zemlju ako nameravate da boravite u datoj zemlji manje od tri meseca.

¹ Šengen se odnosi na grupu evropskih zemalja koje su ukinule kontrolu pasoša na svojim unutrašnjim granicama i ojačale kontrole na spoljnjim granicama. 24 zemlje članice Šengenskog prostora od 2008. godine su Austrija, Belgija, Češka republika, Danska, Estonija, Finska, Francuska, Nemačka, Grčka, Mađarska, Island, Italija, Letonija, Litvanija, Luksemburg, Malta, Holandija, Norveška, Poljska, Slovačka, Slovenija, Portugal, Španija i Švedska.

Ovaj informator izrađen je u okviru projekta AENEAS 2006: Izgradnja kapaciteta, informisanje i podizanje svesti u cilju promovisanja uredne migracije na području Zapadnog Balkana. Projekat finansira Evropska Unija uz pomoć Švajcarske federalne kancelarije za migracije i Nemačke federalne kancelarije za migracije i izbeglice

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

Federal Office
for Migration
and Refugees

Koja će vam vrsta vize biti potrebna zavisi od svrhe vaše posete. Uslovi za dobijanje vize i rok važenja vize razlikuju se u zavisnosti od vrste vize.

Turistička viza vam daje pravo da boravite, u svakom slučaju, samo do 90 dana u toku perioda od šest meseci. Ako nameravate da boravite više od 90 dana, onda morate podneti zahtev za vizu za boravak.

Za više informacija pogledajte: <http://www.udi.no/templates/Tema.aspx?id=7403>

Gde se može podneti zahtev za vizu?

Za Šengen vizu zahtev bi trebalo podneti u norveškoj ambasadi ili konzulatu u vašoj zemlji. Ako zemlja iz koje podnosite zahtev za vizu nema norvešku ambasadu ili konzulat, morate podneti zahtev iz norveške misije u najbližoj zemlji.

Norveška ambasada u Bosni i Hercegovini

Royal Norwegian Embassy, Ferhadija 20, 71000 Sarajevo.

Tel: +387 33 25 40 00. Fax: +387 33 66 65 05

E-mail: emb.sarajevo@mfa.no

Radno vreme ambasade:

Ponedeljak – petak 08:30 - 16:00 (15. sept. – 14. maja)

Ponedeljak – četvrtak 08:30 - 16:00, petak 08:30 - 15:00 (15. maja – 14. sept.)

Radno vreme konzulata:

Ponedeljak – petak 10:00 - 12:00

Sreda ne radi

Norveška ambasada u Hrvatskoj

Petrinjska 9, 10 000 Zagreb

Radno vreme:

08.30 – 16.00 Pon. – pet. (15. septembra - 14. maja)

08.30 – 15.00 (15. maja - 14. septembra)

Radno vreme za poslove vezane za vize: 10.00 – 12.00

Radnim danima između Božića i Nove godine Ambasada ima skraćeno radno vreme.

Tel: +385 1 492 2831

E-mail: emb.zagreb@mfa.no

Telefon za hitne slučajeve (posle radnog vremena): +385 (0) 99 606 5050

Norveška ambasada u Srbiji

[* Ambasada u Beogradu pokriva i pitanja vezana za Crnu Goru]

Užička 43, Dedinje, Beograd

Tel: +381 (0)11 36 70 404 / 405, fax +381 (0)11 36 90 158.

[za pozive iz Crne Gore, direktni telefon za opšte informacije, po ceni lokalnog poziva, je 069 011 200.]

Radno vreme je od 9:00 do 16:00, (ponedeljak – petak). Radno vreme u periodu od 01. jula – 31. avgusta je 9:00 do 15:00.

E-mail: emb.belgrade@mfa.no

Radno vreme za pitanja vezana za vize: 10.00-12.00 (pon. – pet. osim srede kada kancelarija za vize ne radi). Za informacije o vizama nazovite +381 (0)11 36 72 159 svakog dana od 09.00 do 10.00 h.

Ambasada u Makedoniji

8-ma Udarna brigada br. 2, 1000 Skoplje

E-mail: embskp@mfa.no

Radno vreme za pitanja vezana za vize: 10.00-12.00 pon – pet.

VIZA Tel: +389 (0)2 3238525

Pitanja telefonom u vezi sa vizama mogu se uputiti Kancelariji za vize (tel.: +389 (0)2 3238525, od pon. – čet. 14.00 - 15.00h ili na e-mail)

Ambasada Danske u Tirani (Albanija) se bavi zahtevima za vize za sve nordijske zemlje.
<http://www.ambtirana.um.dk/en/servicemenu/News/EmbassyHandlesVisasForNordicCountries.htm>
Rr. Nikolla Tupe No. 1, 4th Fl. Apt. 4, Tirana.
Tel. +355 (4) 22 80 600
tiaamb@um.dk
Radno vreme
Pon. – čet.: 8.00-16.00
Petak: 8.00-14.00
Vize: ponedeljak, sreda, četvrtak (9.00-12.00)

Kako se može podneti zahtev za vizu?

Da biste mogli dobiti vizu morate imati:

- Pasoš koji važi najmanje 90 dana nakon isteka perioda za koji tražite vizu,
- Dovoljno sredstava da pokrijete vaše putne troškove i boravak u Norveškoj. Po pravilu, morate imati 500 NOK (norveških kruna) dnevno za svaki dan boravka u Norveškoj, ali ako boravite sa porodicom ili prijateljima, iznos je nešto niži. U određenim slučajevima može biti dovoljna finansijska garancija za vaš boravak i za povratnu kartu koju je dalo lice koje posećujete (izjava garancije: <http://www.udi.no/templates/Tema.aspx?id=7406>),
- Zakonsko pravo da se vratite u vašu zemlju porekla ili drugu zemlju gde imate dozvolu boravka,
- Nameru da napustite Norvešku kada vam istekne viza. Ako norveške vlasti imaju razloga da veruju da ćete ostati u Norveškoj ili drugoj šengenskoj zemlji nakon perioda za koji podnosite zahtev za vizu, vaš zahtev će biti odbijen.
- Da niste registrovani u Šengenskom sistemu informacija (SIS) kao persona non grata (nepoželjna osoba) u nekoj od šengenskih zemalja. To važi, na primer, za lica koja su izbačena iz zemlje zbog kriminalne aktivnosti.
- Osiguranje za put/osiguranje u slučaju bolesti koje pokriva troškove za mogući povratak u zemlju porekla iz medicinskih razloga kao i zbog neophodnog lečenja kod lekara ili u bolnici. To osiguranje bi trebalo da važi za sve zemlje Šengena u iznosu od najmanje 30.000€. Dokumentaciju o takvom osiguranju potrebno je podneti po odobravanju vize.

Koje vrste viza postoje?

<http://www.udi.no/templates/Tema.aspx?id=7404#C#C>

Aerodromska tranzitna viza (tip A)

Lica iz određenih zemalja koja presedaju u Norveškoj na putu za zemlju koja nije zemlja potpisnica Šengenskog sporazuma moraju imati posebnu aerodromsku tranzitnu vizu. Ova viza omogućava nosiocu da boravi u aerodromskom tranzitnom prostoru, ali ne i da uđe u Norvešku.

Tranzitna viza (tip B)

Lica koja podležu uslovu posedovanja vize a koja nameravaju da putuju kroz jednu ili više šengenskih zemalja mogu dobiti tranzitnu vizu koja važi do pet dana. To važi samo kada lice ulazi iz zemlje koja nije potpisnica Šengenskog sporazuma i koji odlazi u drugu zemlju koja nije potpisnica datog ugovora.

- Podnosioci zahteva za tranzitnu vizu za Norvešku obuhvataju strane državljane koji podležu uslovu posedovanja vize koji nameravaju da putuju iz Svalbarda u zemlju izvan šengenskog prostora. Kao i za druge zahteve za vize, zahtevi za tranzitne vize se podnose putem odgovarajućeg formulara zahteva najbližoj kancelariji za strance.
- Drugi podnosioci kojima je potrebna tranzitna viza obuhvataju pomorce koji se iskrcavaju ili ukrcavaju na brod u norveškoj luci, ili pomorci koji putuju kroz Norvešku u zemlju izvan šengenskog prostora.

Turistička viza (tip C)

Turistička viza se može odobriti ako nameravate da putujete u Norvešku kao turista, radi porodične posete, javnim poslom ili radi poslovnog putovanja, studentske posete ili u druge svrhe. Viza za Norvešku i šengenski prostor može se odobriti na period do 90 dana. Međutim, ne možete boraviti na šengenskoj teritoriji više od 90 dana u toku šest meseci. To znači da se pri računanju trajanja vize mora uzeti u obzir svaki boravak na šengenskoj teritoriji u poslednjih šest meseci. Trajanje vize je navedeno na obrascu vize koji je u formi nalepnice. U njemu se navodi i prvi dozvoljeni datum ulaska i poslednji dozvoljeni datum izlaska.

30. Novembra 2009.godine Evropska Unija je ukinula vize za građane Srbije koji putuju u zemlje Šengenskog prostora. Od 19. decembra 2009. godine građani Srbije, osim onih koji žive na Kosovu, kao i građani Crne Gore i Makedonije će putovati bez viza. Novi vizni režim će se primeniti na sve vlasnike biometrijskih pasoša, koji sada mogu da putuju u šengenski prostor i borave najduže 90 dana u periodu od šest meseci. Oni će moći da posete bilo koje zemlje kao turisti i da borave najduže tri meseca u bilo koje doba godine. To znači da tri meseca posle ulaska na teritoriju zemlje u šengenskoj zoni moraju privesti kraju svoj boravak i sačekati tri meseca pre ponovnog turističkog ulaska na tri meseca, prema režimu slobodnog kretanja bez graničnih kontrola. Za građane Srbije koji nameravaju da ostanu duži period od 90 dana i da rade i dalje će biti potrebna viza, kao i radna dozvola.

Direktorat za migracije je razvio viza kalkulator uz pomoć kojeg možete izračunati maksimalno trajanje vaše vize: <http://www.udi.no/templates/VisumKalkulator.aspx?id=2083>

Viza se obično izdaje za jedan ulazak. Ako podnosilac zahteva planira da putuje van šengenskog prostora i da se vrati u okviru roka predviđenog vizom, mora se označiti polje "dva ulaska" ili "više ulazaka" na formularu za vizu.

Uz zahtev morate priložiti objašnjenje zašto tražite dva ili više ulazaka.

Ako se javi potreba za dodatnim ulaskom posle dolaska u Norvešku, za to morate podneti zahtev kod policije na isti način kao za zahtev za produženje vize. Podnosilac mora biti u mogućnosti da obrazloži svoju potrebu za dodatnim ulaskom (npr. radi poslovnog sastanka, ili radi posete porodici izvan šengenskog prostora).

Viza ne daje pravo nosiocu da radi ili obavlja komercijalnu aktivnost za vreme svoje posete. Lica koja žele da rade ili borave na produženi period u Norveškoj moraju podneti zahtev za posebnu potvrdu za to. Lica koja rade u Norveškoj na kratki period (ne više od tri meseca) ne moraju imati radnu dozvolu. Pogledajte više informacija na <http://www.udi.no/templates/Tema.aspx?id=7361> i u odeljku 2 u daljem tekstu.

Formular zahteva (Šengen viza): <http://www.udi.no/templates/PageURL.aspx?id=7524>

Viza za podnošenje zahteva/čekanje odluke o zahtevu za porodičnu imigraciju (tip D)

Ako želite da dobijete dozvolu za porodičnu imigraciju, po pravilu morate dobiti dozvolu pre ulaska u Norvešku. Međutim, u određenim situacijama možete ući u Norvešku pre nego što vam je dozvola odobrena. U tom slučaju, morate dobiti vizu za ulazak ako podležete uslovu posedovanja vize. Takva viza može biti odobrena u izuzetnim situacijama.

Sledeća lica mogu podneti zahtev za vizu za ulazak:

- Supružnik norveškog državljanina koji živi u Norveškoj ili planira da se tamo nastani
- Supružnik nordijskog državljanina koji je živio u Norveškoj poslednje tri godine, a supružnici su u braku najmanje tri godine

- Supružnik stranog državljanina koji ima dozvolu nastanjenja, a supružnici su u braku najmanje tri godine
- Supružnik stranog državljanina koji ima individualnu dozvolu da radi u grupi, a supružnici su u braku najmanje tri godine

Deca koju ste vi i vaš supružnik dobili zajedno, a koja nisu norveški državljani, mogu takođe podneti zahtev za vizu za ulazak.

Deca podnosioca sa prethodnim partnerom koja žele da traže porodičnu imigraciju moraju podneti zahtev iz svoje zemlje porekla.

Imajte na umu da nećete imati pravo na školovanje, učenje norveškog jezika ili bilo koje druge pogodnosti dok čekate da vam bude rešen prvi zahtev za dozvolu porodične imigracije. Nemate ni pravo da obavljate posao dok se vaš zahtev rešava, osim ako vam je odobrena privremena radna dozvola.

Dobijanje vize za ulazak nema uticaja na ishod zahteva za dozvolu porodične imigracije.

Viza za lica koja dobiju dozvolu boravka ili radnu dozvolu

Ako vam je odobrena dozvola boravka ili radna dozvola za Norvešku, automatski dobijate dozvolu ulaska koja vam daje pravo da boravite u Norveškoj na sedam dana. Za to vam nije potrebno da podnosite zahtev za vizu. U okviru tog perioda od sedam dana, morate kontaktirati policiju da biste dobili naznaku u vašem pasošu ili putnoj ispravi u formi nalepnice koja pokazuje da imate radnu dozvolu ili dozvolu boravka za Norvešku.

Za dalje informacije o radnim dozvolama i dozvolama boravka za Norvešku, pogledajte: <http://www.udi.no/templates/Tema.aspx?id=4479> i odeljke 2 i 5 u daljem tekstu.

Viza za traženje posla u Norveškoj (stručni radnik/specijalista)

Ako spadate u grupu stručnih radnika/specijalista, možete dobiti vizu ako imate ponudu za zaposlenje u Norveškoj, ili želite da tamo tražite posao. Uslovi za takvu vizu zavise od toga da li imate ponudu za zaposlenje ili ne.

Ako nemate ponudu za zaposlenje, možete dobiti vizu ako imate završenu ekvivalentnu obuku najmanje u nivou daljeg obrazovanja.

Ako postoji ponuda za zaposlenje u Norveškoj, sledeća specijalizacija se može uzeti u obzir umesto formalne obuke:

- Kurs ili obuka u kompaniji u inostranstvu. Da biste dobili vizu, ta obuka vam mora obezbediti isti nivo stručnosti kao formalna obuka, i mora biti u vezi sa poslom koji ćete obavljati.
- Specialističke kvalifikacije na osnovu praktičnog iskustva u određenoj oblasti. Da biste dobili vizu, praktično iskustvo mora trajati najmanje koliko svaka formalna stručna obuka koja pruža istu stručnost, a ta stručnost mora biti u vezi sa poslom koji ćete obavljati.

Državna turistička viza

U slučaju da ne možete dobiti turističku vizu za celi šengenski prostor, moguće je, u određenim specijalnim okolnostima, izdati državnu turističku vizu. Podnosilac može dobiti vizu koja važi samo za Norvešku kada se takva viza traži iz humanitarnih razloga, nacionalnih pitanja ili međunarodnih obaveza. U takvim slučajevima, Norveški direktorat za migracije (UDI) odlučuje o zahtevu, koji je potrebno podneti najbližoj kancelariji za strance, kao kada podnosite zahtev za drugu vrstu vize.

VLTV viza (Viza sa ograničenim teritorijalnim važenjem)

Viza sa ograničenim teritorijalnim važenjem se može dati podnosiocu koji ima putnu ispravu koja ne važi za ulazak u određene Šengen zemlje. Odobrena viza važi samo za zemlje u kojima važi data putna isprava.

Formular zahteva (Šengen viza): <http://www.udi.no/templates/PageURL.aspx?id=7524>

Viza za hitne slučajeve

Lica koja podležu uslovu posedovanja vize a koja dođu u Norvešku bez vize mogu dobiti vizu za hitne slučajeve iz nepredviđenih i imperativnih razloga. Lica koja podležu uslovu posedovanja vize koja dođu u Norvešku bez važeće vize moraju kontaktirati policiju na granici da bi podneli zahtev za vizu za hitne slučajeve. Takva viza se može odobriti samo u izuzetnim slučajevima, pod određenim strogim uslovima. Zbog toga, mnoga lica koja dođu u Norvešku bez vize odmah se šalju iz zemlje.

Primeri osnovanih razloga:

- kada ste obavešteni da vam je bliski član porodice u Norveškoj doživeo ozbiljnu nezgodu, ali je Norveška kancelarija za strance zatvorena tog dana, a vi morate odmah otići u Norvešku
- ako treba da učestvujete u dešavanjima koja se organizuju u Norveškoj a za koja ste obavešteni u poslednjem momentu, i Norveška kancelarija za strance je zatvorena tog dana, a vi morate odmah otići za Norvešku
- ako ste pomorac koji se ukrcava ili iskrcava sa broda u norveškim vodama, ali Norveška kancelarija za strance je zatvorena tog dana, a vi morate odmah otići za Norvešku.

UDI odlučuje o zahtevima za vize za hitne slučajeve, nakon što ih kontaktira policija. Vize za hitne slučajeve se izdaju kao obične turističke vize ako su uslovi za nju ispunjeni. Ako uslovi za običnu turističku vizu nisu ispunjeni, viza za hitne slučajeve se može izdati kao državna turistička viza, ako određeni osnovani razlozi tako nalažu.

Formular zahteva (Šengen viza): <http://www.udi.no/templates/PageURL.aspx?id=7524>

Izuzeci od uslova dobijanja vize

- Lica sa norveškom radnom dozvolom, dozvolom boravka ili dozvolom nastanjenja. Dozvola mora biti navedena u putnoj ispravi nosioca.
- Nosioци putne isprave za izbeglice koju je izdala Malta, Irska, Lihtenštajn, Švajcarska ili Ujedinjeno Kraljevstvo
- Nosioци britanskog pasoša sa neograničenom/neodređenom dozvolom da uđu i borave u Ujedinjenom Kraljevstvu
- Nosioци britanske "putne isprave za hitne slučajeve", kada su u tranzitu u Norveškoj, i u putnoj ispravi za hitne slučajeve se navodi da je odredište putovanja Ujedinjeno Kraljevstvo
- Nosioци nemačkog "Reiseausweis als Passersatz zur Rückkehr in die Bundesrepublik Deutschland" (pasoša za hitne slučajeve), kada su u tranzitu u Norveškoj, i u putnoj ispravi za hitne slučajeve se navodi da je odredište putovanja Ujedinjeno Kraljevstvo
- Kada je lice u tranzitu u Norveškoj, a u putnoj ispravi za hitne slučajeve se navodi da je odredište putovanja Nemačka
- Nosioци putne isprave za izbeglice za pomorce koju je izdala neka od sledećih država: Australija, Belgija, Bosna i Hercegovina, Kanada, Hrvatska, Danska, Francuska, Nemačka, Irska, Italija, Bivša Jugoslovenska Republika Makedonija, Mauricijus, Monako, Maroko, Holandija, Novi Zeland, Norveška, Portugal, Srbija i Crna Gora, Slovenija, Švedska, Švajcarska ili Velika Britanija
- Nosioци pomorske lične karte koju je izdala zemlja koja je potpisnica ILO Konvencije br. 108, kada nosilac namerava da preuzme ili napusti mesto na brodu u norveškoj luci, ili je član posade na brodu i želi da poseti datu luku prilikom pristajanja
- Nosioци dozvole za civilno vazduhoplovstvo, kada nosilac namerava da putuje u Norvešku i boravi u njoj u vezi sa radom u okviru međunarodne avio kompanije

- Nosioi filipinske "pomorske i brodarske knjižice" i/ili filipinskog državnog pasoša (kada nosilac preuzima mesto na brodu u norveškoj luci)
- Priznate izbeglice, lica bez državljanstva i drugi koji su bez državljanstva ali su stanovnici druge zemlje članice Evropske Unije koji imaju putne isprave koje je izdala data zemlja
- Učenici školskog uzrasta koji borave u zemlji članici Evropske Unije koja sprovodi Odluku Saveta 94/795 kada putuju na školsko putovanje u pratnji profesora iz škole.

Uslovi za državljane sa odricanjem od vize

Ako ste izuzeti od uslova za posedovanje vize za Norvešku, možete boraviti u Norveškoj do 90 dana. Ne možete boraviti u Norveškoj više od 90 dana u toku poslednjih 180 dana. To znači da, posle boravka od 90 dana, ne možete ponovo ući u Norvešku dok ne prođe još 90 dana. Vaša je dužnost da poštujuete ovaj uslov.

Možete koristiti UDI viza kalkulator da izračunate koliko još dana možete boraviti u Šengen prostoru: <http://www.udi.no/templates/VisumKalkulator.aspx?id=2083>

Postoje određeni uslovi koji važe za strane državljane sa odricanjem od vize. Morate imati sledeće:

- Dovoljno sredstava da pokrijete vaše putne troškove i boravak u Norveškoj. Po pravilu, morate imati 500 NOK dnevno za svaki dan boravka u Norveškoj, ali ako boravite sa porodicom ili prijateljima, iznos je nešto niži.
- Pasoš koji važi najmanje 90 dana nakon isteka perioda vašeg boravka u Norveškoj
- Zakonsko pravo da se vratite u vašu zemlju porekla ili drugu zemlju gde imate dozvolu boravka.

Dodatna pitanja o vizama

Kontaktirajte Službu za informacije (OTS).

Tel: (+47) 23 35 16 00

E-mail: ots@udi.no

Radno vreme: 09:00 - 15:30

(od 15. maja do 14. septembra: 09.00 - 15.00)

3. Imigracija radi zapošljavanja

Uslovi ulaska i boravka stranih radnika

Po pravilu, svako lice koje želi da radi u Norveškoj mora imati **radnu dozvolu**. Rad uključuje sve vrste poslova ili komercijalne aktivnosti, plaćene ili ne.

U daljem tekstu možete videti pregled grupa koje su **izuzete** od uslova posedovanja radne dozvole.

a) Sledeće grupe su u potpunosti izuzete od obaveze posedovanja radne dozvole:

- Državljeni nordijskih zemalja
- Strani pomorci ili plovila koja su registrovana u drugoj zemlji a koja prevoze putnike i robu između norveških luka.

b) Sledeće grupe su izuzete od obaveze posedovanja radne dozvole, ako rad ne traje duže od tri meseca:

- komercijalni i poslovni putnici (pogledajte Oglasnik 2000-036 za lica koja prodaju robu na prodajnim sajmovima)
- Istraživači/nosioi stipendija/predavači
- Tehnički eksperti koji obavljaju održavanje ili pružaju informacije o mašinama (moraju obavestiti policiju pismeno pre ulaska u zemlju)

- Svaki strani državljanin u privatnoj službi kod lica koja posećuju dato područje na period koji nije duži od tri meseca. Drugim rečima: ako radite u privatnoj službi kod lica, i pratite to lice na kratkoj poseti Norveškoj, možete nastaviti rad u privatnoj službi za vreme boravka.
- Profesionalni sportisti i sportistkinje
- Javni službenici koje plaća njihova zemlja, kada dođu u Norvešku na osnovu sporazuma o saradnji između njihove zemlje i norveških vlasti
- Novinari
- Turistički vodiči
- Kadar na stranim vozovima, avionima, autobusima ili kamionima
- Posada za bezbednost i održavanje na brodu koji pristaje u zemlji. Navedena lica moraju obavestiti policiju pre ulaska u Norvešku, pogledajte Oglasnik 2002-063.

c) Sledeće grupe su izuzete od uslova posedovanja radne dozvole, ako rad ne traje duže od deset dana za vreme jedne kalendarske godine:

- Muzičari
- Izvođači
- Umetnici
- Neophodni prateći pomoćnici

Od 1. januara 2008. godine, radnici migranti imaju olakšane uslove

<http://www.udi.no/templates/Page.aspx?id=8993>

Za poslodavce, pojednostavljenje olakšava proces angažovanja stranih radnika i omogućava im da više iskoriste radnu snagu koja je već dostupna u zemlji. Te promene dolaze kao rezultat promena u propisima Ministarstva rada i socijalne inkluzije (AID).

Te promene podrazumevaju tri promene za stručne radnike/specijaliste iz zemalja koje nisu članice Evropske Unije/EEA (Evropskog ekonomskog prostora):

- Stručni radnici koji su u Norveškoj sa vizom sada mogu podneti zahtev za radnu dozvolu iz Norveške kada je viza izdata na tri meseca ili manji period. Trenutno je potrebno da je takva viza izdata na tačno tri meseca da bi takva lica mogla podneti zahtev za radnu dozvolu iz Norveške.
- Policiji je takođe dato ovlašćenje da odlučuje u vezi sa zahtevima za produženje za novi posao ili novo radno mesto. Do takve promene je došlo zato što zaposleni često dobiju ponudu od drugog poslodavca pre nego što zaposlenom istekne prvobitna radna dozvola. Procedura koja trenutno važi podrazumeva da policija takav zahtev mora poslati u UDI radi rešavanja. To produžava vreme trajanja rešavanja zahteva.
- Pravo da počnete da radite kod novog poslodavca kada podnesete zahtev za produženje dozvole.

Uputstva od strane AID će dalje voditi olakšavanju pitanja u vezi sa stručnim radnicima/specijalistima koji podnesu zahtev za dozvolu nastanjenja u Norveškoj. To je dozvola koja daje nosiocu pravo da živi stalno u Norveškoj. Propis je takav da zaposleni može podneti zahtev za takvu dozvolu posle tri godine, ako je imao radnu dozvolu koja čini osnov za dobijanje dozvole za nastanjenje. Uslov koji trenutno važi je da je dato zaposleno lice imalo istog poslodavca tokom te tri godine.

Posle uputstava od strane AID, zakon se dalje tumači na takav način da će period od tri godine biti duže prekinut ako zaposleni menja poslodavca. Zaposleni mora nastaviti da podnosi zahtev za produženje po isteku svake dozvole, ali promena poslodavca neće više imati uticaj na mogućnost podnošenja zahteva za dozvolu nastanjenja. Uslov za to je da je podnosilac radio/la u Norveškoj tri uzastopne godine.

Da li imate dalja pitanja vezana za radne dozvole?

Kontaktirajte Službu za informacije (OTS).

Tel: (+47) 23 35 16 00

E-mail: ots@udi.no

Radno vreme: 09:00 - 15:30
(od 15. maja do 14. septembra: 09.00 - 15.00)

Tržište rada i sektori koji imaju nedostatak radne snage

Sektori sa visokim nivoom aktivnosti obuhvataju građevinarstvo, industriju (naročito naftnu industriju i brodogradnju) i hotele i restorane. Relativno izražena imigracija radi zapošljavanja je korisna za ublažavanje pritiska na tržištu rada. Tržište rada znatno varira od jedne norveške regije do druge. Javne službe i ribarstvo su dominantni sektori u severnom delu Norveške, dok industrija čini veliki udeo u primorskim regijama u južnoj Norveškoj. Mnogi ljudi u gradovima kao što je Oslo, Bergen i Trondhjem (Trondheim) rade u finansijskim i privrednim službama. Variranje je manje izraženo u drugim sektorima, kao što je građevinarstvo.

Prema studiji iz 2006. godine, broj objavljenih slobodnih radnih mesta je značajno porastao poslednjih godina, a u nekim privrednim sektorima nastali su problemi. To se odnosi na stručne radnike u proizvođačkoj industriji, građevinarstvu i ICT sektoru (informacione i komunikacione tehnologije), naročito za zanimanja kao što su ovlašćeni inženjeri i inženjeri. Nedostaci su zapaženi i u sektorima zdravstva i zdravstvene nege.

Više informacija o tržištu rada u Norveškoj možete dobiti na: NAV www.nav.no, NAV EURES (European Employment Services) www.eures.no i opštom evropskom portalu za mobilnost radne snage www.eures.europa.eu. Statistike o tržištu rada su dostupne i od Norveške statistike: www.ssb.no

Traženje posla

Internet:

- EURES:
<http://europa.eu.int/eures/main.jsp?catId=7920&acro=living&lang=en&parentId=7724&countryId=NO&living=>
- Većina slobodnih mesta u Norveškoj se oglašavaju na Internetu. Najveća baza podataka o slobodnim radnim mestima je NAV (Arbeids- og velferdsetaten [Norveška organizacija za rad i staranje - Norwegian Labour and Welfare Organisation]):
<http://www.nav.no/page?id=805312736>
- Slobodna radna mesta u Norveškoj se mogu naći na Internet strani Europaportalen:
<http://www.europaportalen.se/>
- Takođe, većina kompanija ima svoje Internet strane. Tamo možete naći oglase za radna mesta koja se nigde drugde ne oglašavaju. Adrese možete naći uz pomoć 'Gule Sider' [Žute strane].

NAV servis centar

Pozovite +47 800 33 166 (ponedeljak – petak, 08.00 – 18.00) za informacije o slobodnim radnim mestima. Ova služba može oglašavati poslove koji mogu biti interesantni, ali su samo na norveškom. Pre nego što pozovete, razmislite o tome kakvu vrstu posla želite i gde u Norveškoj želite da živite i radite.

Novine

Većina novina oglašava slobodna radna mesta. Najveće od ovih su *Aftenposten*, a nedeljno izdanje ovih novina ima posebni dodatak za radna mesta gde se navode svi oglasi koji su izašli u toku prethodne sedmice.

Otvoreno traženje posla

Postoji veliko tržište za slobodna radna mesta koja se ne oglašavaju. Ova slobodna radna mesta se mogu naći tako što ćete poslati prijave za posao odgovarajućim kompanijama. Važno je da vašu prijavu prati i telefonski poziv. 'Gule sider' [Žute strane] sadrži kontakt informacije glavnih kompanija.

Agencije za zapošljavanje

Možete se prijaviti kod agencije za zapošljavanje. One angažuju zaposlene za privremene poslove. Veliki broj njih je specijalizovan za određene profesije i privredne grane. Možete ih naći u 'Gule sider' [Žute strane].

Au-pair i drugi specifični programi za strane radnike

Poslovi sa skraćenim radnim vremenom

Kao studentu na priznatoj instituciji univerzitetskog nivoa u Norveškoj, obično vam se odobrava radna dozvola za posao sa skraćenim radnim vremenom sa prvom dozvolom boravka. Kada podnosite zahtev za produženje studentske dozvole, potrebno je da priložite izjavu od vašeg pružaoca obrazovanja u kojoj on/ona navodi da ne smatra da vas taj posao ometa u studiranju. Za više informacija, pogledajte:

<http://www.udi.no/templates/Tema.aspx?id=7381>

Au Pair sistem

Svrha Au Pair sistema je davanje prilike mladim ljudima između 18 i 30 godina starosti da nauče norveški jezik i da se upoznaju sa norveškom kulturom kroz boravak kod norveške porodice, život i učestvovanje u njihovom svakodnevnom životu. Za više informacija, pogledajte:

<http://www.udi.no/templates/Rundskriv.aspx?id=8960>

Ugovor o radu, koji potpisuju Au Pair lice i porodica domaćin, propisuje radne uslove za Au Pair lice i daje mu/joj sledeća prava:

- Minimalnu platu/džeparac od ukupno NOK 4.000 mesečno (pre oporezivanja) uz besplatan smeštaj i hranu
- Maksimum 30 radnih sati sedmično. Au Pair obično ne može raditi više od 5 sati dnevno. Rad duži od navedenog je zabranjen, čak i uz dodatno plaćanje.
- Au Pair lica smeju da rade samo za porodicu domaćina i ne smeju raditi za druge poslodavce ili privatna lica.
- Au Pair lica moraju živeti u domu porodice domaćina, gde moraju imati svoju sobu.
- Pravo na slobodno vreme u skladu sa (norveškim) Zakonom o radnim uslovima i Zakonom koji se odnosi na odmore
- Mogućnost da uče norveški, školarina za kurseve u iznosu do NOK 6.000 godišnje koje plaća porodica domaćin, i mogućnost da učestvuju u aktivnostima u slobodnom vremenu
- ni porodica domaćin ni Au Pair lice ne smeju potpisati bilo kakav dodatni ugovor koji je suprotan uslovima i zahtevima standardnog ugovora.

Au Pair lice sa važećom radnom dozvolom automatski postaje član Norveškog sistema državnog osiguranja. Za Au Pair period nije potrebno nikakvo dodatno osiguranje.

Ako Au Pair lice želi da promeni porodicu domaćina, on/ona mora podneti novi zahtev za radnu dozvolu. Au Pair licu neće biti dozvoljeno da počne da radi kod nove porodice dok mu/joj ne bude izdata nova radna dozvola.

Au Pair radna dozvola se može produžiti, ali ukupni period je ograničen na dve godine. Zahtevi za produženje radne dozvole moraju se podneti lokalnoj policiji u oblasti gde Au Pair lice živi.

Ugovor o zaposlenju može raskinuti bilo koja strana uz najmanje mesec dana otkaznog roka. Ako se porodica domaćin loše ponaša prema Au Pair licu ili je kriva za oštro kršenje obaveza navedenih u ugovoru, Au Pair licu se preporučuje da kontaktira lokalnu policiju. U takvim slučajevima, Au Pair lice ima pravo da odmah raskine ugovor.

Samo Direktorat za migracije ima pravo da poništi radnu dozvolu. Raskidanje ugovora od strane porodice domaćina ne znači da Au Pair lice mora odmah napustiti Norvešku. Direktorat za migracije ili policija će upozoriti Au Pair lice da razmatraju poništenje radne dozvole i dati Au Pair licu mogućnost da izloži svoj slučaj, obično u roku od tri sedmice. Do isteka roka kada Au Pair lice ima priliku da izloži svoj slučaj, Au Pair lice ima pravo da nađe novu porodicu domaćina i da podnese zahtev da radi za njih.

4. Imigracija radi studiranja

Uslovi ulaska i boravka studenata

Strani državljani koji žele da studiraju u Norveškoj na period duži od tri meseca moraju podneti zahtev za dozvolu boravka za studente. Internet strana Norveškog direktorata za migracije sadrži informacije o tome koje studije imaju osnovu za dozvolu boravka. Možete naći i informacije o tome kako da podnesete zahtev.

(<http://www.udi.no/templates/Tema.aspx?id=7415>)

NB: posebna pravila važe za studente narodnih srednjih škola ili verskih viših škola.

Dozvola boravka za studente

<http://www.udi.no/templates/Tema.aspx?id=7417>

Studentska dozvola se izdaje stanim državljanima koji nameravaju da borave u Norveškoj radi obrazovanja.

Da biste dobili dozvolu da studirate u Norveškoj, morate ispuniti sledeće uslove:

- Imati sigurnu ponudu upisa od zvanično priznate obrazovne ustanove. Dozvola boravka se može odobriti za sledeće vrste studija: obrazovanje u nekoj od viših srednjih škola, norveški kursevi i kursevi norveškog jezika, univerzitetske letnje škole, specijalne obuke za kadar u oblasti zdravstva. Više informacija na:
<http://www.udi.no/templates/Tema.aspx?id=7418>
- Da se upisujete na redovno obrazovanje. To znači da morate odabrati predmete i kurseve koji ispunjavaju uslove za punu podršku od strane Državnog fonda za studentske kredite (Statens Lånekasse). Navedeno važi i nameravate da finansirate vaš boravak na neki drugi način osim preko ovog fonda.
- Da imate obezbeđen smeštaj. Morate obezbediti smeštaj za vreme trajanja vaših studija. Smatra se da je smeštaj osiguran ako imate kuću, stan, garsonjeru, sobu u pensionu, itd. na korišćenje. Ako je smeštaj iznajmljen, morate priložiti pisani ugovor koji je odobrio vlasnik, stambeno udruženje ili drugo lice koje je zaduženo za dati smeštaj.
- Da imate osigurana sredstva za život. Morate imati osigurana sredstva za život za period trajanja vaših studija. Morate imati finansijska sredstva koja su ekvivalentna kompletnom finansiranju od strane Državnog fonda za studentske zajmove po važećoj ceni. Za akademsku godinu 2007-08. to iznosi NOK 82.900. Ako morate platiti školarinu, taj iznos se dodaje na gore navedeni uslov za sredstva za izdržavanje.

Sredstva za izdržavanje se mogu osigurati putem studentskog zajma, granta, sopstvenih sredstava ili prihoda od posla. Možete podneti zahtev za dozvolu da radite sa skraćenim radnim vremenom uz studije. Prihod od tog posla se može uzeti u obzir kada se procenjuje da li imate dovoljno sredstava da obezbedite izdržavanje. Ako planirate da ispuniti uslove za izdržavanje u

potpunosti ili delimično uz pomoć posla sa skraćenim radnim vremenom, potrebno je da podnesete konkretnu ponudu zaposlenja u kojoj se jasno navodi radno vreme i plata. Radna dozvola se odobrava za rad do 20 sati sedmično i puno vreme za vreme odmora/praznika. Propisani uslov izdržavanja se povećava na otprilike NOK 100 00 pošto je prihod podložan oporezivanju.

Obično se ne prihvata da se izdržavanje obezbedi finansijskom garancijom koju daje treće lice, bez obzira na to da li je to lice u Norveškoj ili inostranstvu. Međutim, u izuzetnim slučajevima, moguće je da se prihvati da roditelji koji žive u Norveškoj mogu garantovati da će podnosilac dobiti smeštaj i hranu u njihovom domu.

Ako imate spostvena sredstva na raspolaganju, opšte pravilo je da morate prebaciti taj iznos na račun u norveškoj banci na svoje ime, ili, ako je moguće, da uplatite taj iznos na račun koji je obrazovna institucija odredila za tu svrhu. Dokumentaciju o stanju na vašem račun, ili potvrda od obrazovne ustanove da novac ostaje na račun, morate podneti uz zahtev.

- Uz to, postoji uslov da se vratite u vašu zemlju porekla po završetku studija. "Zemlja porekla" znači zemlja čiji ste državljanin, ili gde vam je odobren dugoročni stalni boravak.

Preciznije definicije uslova za dozvolu mogu se naći u članu 4, stav 1 Propisa o imigraciji.

<http://www.zu.ac.ae/library/html/UAEInfo/documents/UAEImmigrationLaw.pdf>

Kako se mogu prijaviti?

Da biste podneli zahtev za dozvolu boravka, morate popuniti formular zahteva. Zahtev se mora podneti iz vaše zemlje porekla ili druge zemlje gde ste legalni stanovnik najmanje šest meseci. Po pravilu, ne možete ući u zemlju dok vam dozvola ne bude odobrena. Zahtev se mora podneti najbližoj norveškoj Kancelariji za strance (ambasadi, generalnom konzulatu). Bićete obavešteni o odluci o vašem zahtevu preko Kancelarije za strance.

Međutim, neka lica mogu podneti zahtev za dozvolu boravka iz Norveške. To se odnosi na one koji spadaju u stručne radnike/specijaliste, i koji:

- Imaju dozvolu boravka ili radnu dozvolu koja važi tri meseca ili duže
- Imaju odobrenu vizu na tri meseca
- Imaju pravo da žive u Norveškoj na tri meseca bez dozvole (tj. ne podležu uslovu posedovanja vize) ili
- Imaju odobrenu vizu, tj. vizu za lica koja traže posao, na period manji od tri meseca.

Uslov je i da ne živite u Norveškoj dok podnosite zahtev za azil ili dok čekate da napustite zemlju nakon što vam je odbijen zahtev za azil.

Zahtevi koji se podnose iz Norveške moraju se podneti policiji u oblasti u kojoj živite.

Određene grupe podnosilaca za studentsku dozvolu su izuzeti od uslova da dozvola mora biti odobrena pre ulaska u Norvešku. Možete podneti zahtev iz Norveške u sledećim slučajevima:

- Ako ulazite u zemlju pod pokroviteljstvom sledećih organizacija: American Field Service (AFS), American Scandinavian Student Exchange (ASSE), Fulbright, Youth for Understanding (YFU), STS High School Foundation (STS), Rotary or Research Council of Norway (NFR)
- Ako imate stipendiju od Norveške agencije za razvoj i saradnju (NORAD) ili druge norveške javne institucije
- Ako ćete studirati na instituciji visokog obrazovanja u okviru programa razmene pod pokroviteljstvom bilateralnog sporazuma između neke norveške i strane institucije visokog obrazovanja u vašoj zemlji

Međutim, preporučuje se da podnesete zahtev iz vaše zemlje porekla, pošto policiji često treba dugo vremena za rešavanje zahteva. Ako je potrebno da imate vizu i podnesete zahtev iz Norveške, takođe ćete imati dodatne troškove, pošto ćete morati da platite taksu za podnošenje zahteva za vizu i taksu za podnošenje zahteva za dozvolu boravka radi obrazovanja.

Koja dokumentacija se mora podneti?

Kada podnosite zahtev za dozvolu boravka radi obrazovanja, morate priložiti sledeća dokumenta:

- Formular zahteva za studente
- Fotografija veličine kao za pasoš/druga fotografija koja ispunjava propisane uslove: <http://www.udi.no/templates/Page.aspx?id=7423>
- Pismo prijema od obrazovne institucije gde želite da studirate. Pismo prijema mora sadržati vaše ime, informacije o obrazovnoj instituciji, studije i nivo na koji ste primljeni, i dužini studija
- Dokumentacija o smeštaju
- Dokumentacija o sredstvima za izdržavanje (dokumentacija o pomoći od Državnog fonda za studentske zajmove i/ili dokumentacija da je iznos sredstava za izdržavanje deponovan na norveški bankovni račun na ime podnosioca ili račun obrazovne institucije određen za ovu svrhu)
- kopiju pasoša
- morate platiti i taksu: <http://www.udi.no/templates/Page.aspx?id=7426>

Kao glavno pravilo, dovoljno je da pošaljete kopije dokumenata sa zahtevom. Međutim, morate priložiti originalna dokumenta kada predajete zahtev.

Sva dokumenta koja prilažete uz zahtev moraju biti prevedena na engleski ili norveški jezik.

Studenti na razmeni

Opšta pravila za dozvolu boravka radi studiranja važi i za studente na razmeni. Međutim, ako se boravak finansira preko javnog finansiranja ili granta iz zemlje porekla, dokumentacija o tome se mora priložiti uz zahtev. Mora se jasno navesti odakle dolazi novac, koliki je iznos (izražen prema važećem deviznom kursu) i kako će se novac prebaciti u Norvešku (uključujući i podatak da li će to biti mesečno plaćanje ili jednokratna uplata).

Koliko vremena je potrebno za obradu zahteva?

Vreme za obradu zahteva varira. Za pregled prosečnog vremena rešavanja različitih vrsta dozvola, posetite www.udi.no/caseprocessingtime, ili kontaktirajte Službu za informacije (OTS) na e-mail (ots@udi.no) ili pozovite (+ 47) 23 35 16 00.

Potrebno je da obezbedite dovoljno vremena za rešavanje zahteva. Da biste izbegli nepotrebno odlaganje rešavanja zahteva, vodite računa da kompletirate zahtev i da priložite svu potrebnu dokumentaciju.

Prava koja poseduje nosilac dozvole

- Dozvola boravka se odobrava na period trajanja studija.
- Prva dozvola boravka omogućava studentu da radi skraćeno radno vreme do 20 sati sedmično i puno vreme tokom raspusta. Pročitajte više o pravilima za rad sa skraćenim vremenom za studente: <http://www.udi.no/templates/Tema.aspx?id=7381>
- Data dozvola ne predstavlja osnovu za dozvolu nastanjenja.
- Članovi porodice mogu doći u Norvešku prema pravilima za porodičnu integraciju (pogledajte odeljak 7 u daljem tekstu). Porodični zahtev će se rešavati u istoj kancelariji kao i za glavno lice.

Da li se dozvola može produžiti ili obnoviti?

Dozvola boravka radi studiranja se može produžiti. Zahtev za produženje se mora podneti najmanje jedan mesec pre isteka važeće dozvole. Zahtev se mora podneti policiji u oblasti gde živite. Policija može odobriti zahtev ako je jasno da su ispunjeni uslovi. Morate platiti i taksu kada podnosite zahtev za produženje.

Za produženje morate priložiti potvrdu o sredstvima na vašem norveškom bankovnom računu (izveštaj iz banke) za prvi dan svakog meseca, za poslednjih šest meseci.

Potrebno je podneti sledeću dokumentaciju kada podnosite zahtev za produženje:

- Izveštaj od vašeg pružaoca obrazovanja o detaljima vašeg napretka na studijama
- Izveštaj od vašeg pružaoca obrazovanja u kojem se razjašnjava da li bi posao sa skraćenim radnim vremenom predstavljao prepreku u vašem napretku, i koliko sati oni smatraju da vi možete da radite
- Dokumentaciju o sredstvima za izdržavanje (isto kao za prvu dozvolu boravka)
- Ako idete da obavljate terenski posao, potrebno je da se navede trajanje tog posla. Imigracione vlasti ne odobravaju dozvolu za period terenskog rada ako on traje duže od šest meseci. U tom slučaju, dozvola će važiti do odlaska. Potrebno je da podnesete novi zahtev (iz inostranstva) kada se vraćate u Norvešku da biste završili studije.

Mogu li uložiti žalbu protiv odluke?

Ako je vaš zahtev za dozvolu boravka odbijen, možete se žaliti protiv te odluke. Ako uložite žalbu, vaš zahtev će ponovo ispitati Norveški direktorat za migracije (UDI). UDI može preinačiti odluku i odobriti traženu dozvolu. Ako UDI podrži odluku, slučaj se šalje Imigracionom odboru za žalbe (UNE) za ponovno razmatranje.

Dodatna pitanja?

Za više informacija, pogledajte UDI Oglasnik za studente na:

<http://www.udi.no/templates/Tema.aspx?id=7417> .

Ako i dalje niste sigurni oko nekog pitanja vezanog za način podnošenja zahteva za dozvolu boravka, možete kontaktirati najbližu norvešku ambasadu ili konzulat, ili Službu za informacije (OTS):

<http://www.udi.no/templates/Page.aspx?id=7471> .

Stipendije za studente i postdiplomce

Na norveškim državnim institucijama visokog obrazovanja ne plaća se školarina, iako većina zahteva plaćanje male takse za upis semestra. Grantovi za troškove života se dodeljuju samo međunarodnim studentima koji su prihvaćeni za odabrane programe fondova. Samofinansirajući studenti moraju podneti dokaz da poseduju najmanje NOK 80 000 (oko 10 000€) za svaku akademsku godinu.

Sledeći tipovi stranih državljana ispunjavaju uslove za studentske zajmove i stipendije od Državnog fonda za studentske zajmove:

- (državljeni nordijskih zemalja)
- (državljeni zemalja EEA)
- Državljeni zemalja Centralne i Istočne Evrope kao i zemalja u razvoju
- Političke izbeglice i lica kojima je odobren boravak na osnovu humanitarnih razloga
- Imigranti.

Finansijska pomoć za strane studente

Finansijska pomoć od Norveškog državnog fonda za studentske zajmove (Lånekassen) prvenstveno je usmerena na norveške državljane, ali i neki strani državljani mogu ispunjavati uslove za pomoć.

Ako ste strani državljanin, vaše pravo na finansijsku pomoć od Lånekassen zavisi od vaše veze sa Norveškom, iz koje zemlje dolazite i na osnovu čega posedujete dozvolu boravka.

Pročitajte još o tome ko može ispuniti uslove:

http://www.lanekassen.no/templates/Page_5693.aspx

Da biste podneli zahtev za finansijsku pomoć od Norveškog državnog fonda za studentske zajmove Lånekassen potrebna vam je dozvola boravka i prijem u neku norvešku obrazovnu instituciju.

Centralna i istočna Evropa, Centralna Azija i zemlje u razvoju:

Svake godine norveški univerziteti i koledži primaju određeni broj studenata iz zemalja u razvoju i zemalja Centralne i Istočne Evrope, i Centralne Azije pod specijalnim programima kvota. Pročitajte više o programu kvota: http://www.lanekassen.no/templates/Page_10507.aspx

Političke izbeglice i azilanti:

Ako ste došli u Norvešku kao politička izbeglica, možete dobiti pomoć ako:

- Imate status izbeglice
- Tražite azil i odobrena vam je dozvola boravka na osnovu humanitarnih razloga
- Došli ste u Norvešku u vezi sa spajanjem porodice sa prijavljenom izbeglicom i dobili ste politički azil.

Kada podnesete zahtev za pomoć, priložite pismo od UDI (Direktorata za migracije) u kom se navodi na osnovu čega ste dobili dozvolu boravka. Morate priložiti i kopiju vaše važeće dozvole boravka.

Grant za izbeglice

Možete se kvalifikovati za grant za izbeglice ako ste u višem srednjem obrazovanju i imate status izbeglice. Ne kvalifikujete se za grant za izbeglice ako imate dozvolu boravka na osnovu humanitarnih razloga.

Imigranti

Kao imigrant možete ispunjavati uslove za finansijsku pomoć ako ispunite jedan od sledećih kriterijuma:

- Ako imate zaposlenje sa punim radnim vremenom, bez prekida, u Norveškoj za najmanje 24 meseca neposredno pre nego što ste postali student, i plaćate norveški porez za vreme tog perioda
- Ako studirate redovno u Norveškoj u poslednje tri godine bez pomoći od Lånekassen i položili ste sve ispite. Ako ste studirali vanredno, ukupno trajanje vašeg obrazovanja mora biti ekvivalentno periodu od tri godine redovnog obrazovanja
- Ako ste u braku ili ste registrovani partner norveškog državljanina i oboje živite u Norveškoj
- Ako vam je odobrena radna dozvola ili dozvola boravka radi spajanja porodice sa norveškim ili stranim državljaninom, ili vam je odobrena dozvola nastanjenja na osnovu takve dozvole
- Ako vam je odobrena dozvola boravka kao potomku norveškog državljanina koji je emigrirao na Kola Peninsula (Kola poluostrvo).

Šta je finansijska pomoć od Lånekassen?

Pomoć od Lånekassen se sastoji od zajma i granta koji pokriva troškove studiranja u Norveškoj. Moraćete samo da otplatite zajam. Ako imate decu sa dozvolom boravka koja žive zajedno sa vama u Norveškoj, možete dobiti više pomoći. Ako radite dok studirate, ta pomoć vam može biti umanjena.

Potreban vam je **prijem** na neku norvešku obrazovnu instituciju da biste podneli zahtev za finansijsku pomoć i potrebno je da imate dozvolu boravka pre nego nego što vam se pomoć isplati.

Lista glavnih univerziteta i koledža

- Agder College: <http://www.uia.no/en>
- Norveški poljoprivredni univerzitet (NLH) <http://www.umb.no/index.php?avd=30>
- Ålesund College: <http://www.old.hials.no/index.php?lang=eng>
- Bergen College: <http://www.hib.no/english/index.html>
- Bergen University: <http://www.uib.no/info/english/>
- Gjøvik College: <http://english.hig.no/>
- Høgskolen i Bodø: <http://www.hibo.no/index.php?lang=eng>
- Høgskolen i Hedmark: <http://english.hihm.no/>
- Høgskolen i Oslo: <http://www.hio.no/content/view/full/4563>
- Lillehammer College: http://www.hil.no/hil/lillehammer_university_college
- Molde College: <http://www.himolde.no/english>
- National College of Art & Design Norway (Državni koledž za umetnost i dizajn): <http://www.ncad.ie/faculties/visualculture/research/thoughtlines/nryan.shtml>
- Nesna College: <http://interskola2007.hinesna.no/>
- Nord-Trøndelag College: <http://www.hint.no/hint/international>
- Norveški institut tehnologije, Norwegian Institute of Technology, Trondheim: <http://www.ntnu.no/english/>
- Norveška škola ekonomije i poslovne administracije: <http://www.nhh.no/Default.aspx?AreaID=7>
- Norwegian School of Management: http://www.bi.no/Content/StartPageEnglish_56401.aspx
- Oppland College : http://www.hil.no/hil/lillehammer_university_college
- Østfold College: <http://www.hiof.no/index.php?ID=3&lang=eng>
- Sør-Trøndelag College (HiST): <http://www.hist.no/english/>
- Stavanger College: <http://www.hsr.no/>
- Stord/Haugesund College: <http://www.hsh.no/english.htm>
- Telemark College: <http://www.hit.no/english>
- UNIK – Centar za tehnologiju u Kjelleru, Univerzitet u Oslu: <http://www.unik.no/Default.asp?>
- Univerzitet u Oslu: <http://www.uio.no/english/>
- Univerzitet u Tromsø: <http://uit.no/informasjon/english?Language=en>
- Vestfold College: <http://www.hive.no/engelsk/>
- Volda College: <http://www.hivolda.no/index.php?lang=eng>

Programi za strane studente

Norveški sistem visokog obrazovanja je deo mreže sa institucijama u nordijskim zemljama, Evropskoj Uniji, baltičkim zemljama i Istočnoj Evropi, i on ima dugu tradiciju saradnje sa institucijama u zemljama u razvoju. Politika u vezi sa međunarodnim studentima daje prioritet solidarnosti i učestvovanju u globalnom razvoju.

Norveške institucije visokog obrazovanja primaju zahteve iz celog sveta. Preko 9000 stranih državljana je trenutno upisano na taj nivo obrazovnog sistema. Međunarodni studenti mogu podneti molbu za upis na razne univerzitetske i više programe studija. Neki univerziteti i koledži nude specijalno osmišljene programe za strane studente. Ovi programi se predaju na engleskom jeziku i za upis vam nije potreban stalni boravak.

Međunarodni studenti se definišu kao svi studenti bez stalnog boravka u Norveškoj. Postoje tri kategorije međunarodnih studenata: samofinansirajući studenti, studenti na razmeni i studenti koji učestvuju u raznim programima fondova. Ispunjavanje uslova za programe razmene i fondova se obično određuje na osnovu državnih i regionalnih bilateralnih sporazuma i ispunjenja propisanih kvota. Učešće u raznim programima finansiranja je ograničeno za aplikante iz određenih zemalja. (Za više informacija pogledajte odeljak u tekstu koji se odnosi na stipendije za strance.)

Hedmark University College je univerzitetski koledž koji je orijentisan ka inostranstvu i naglašava razmenu studenata i kadra kroz programe evropske i nacionalne saradnje i bilateralne sporazume.
http://www.hihm.no/eway/default.aspx?pid=259&trg=Left_7773&Left_7773=9202:26360::0:8103:1:::0:0

5. Boravak

Po pravilu, svako ima pravo da boravi u Norveškoj na tri meseca bez dozvole boravka. Međutim, propisi se razlikuju za one strane državljane kojima je potrebna viza i za one kojima nije potrebna.

Dozvola boravka za strane državljane kojima je potrebna viza

Strani državljani kojima je potrebna viza moraju podneti zahtev za vizu da bi boravili u Norveškoj/šengenskom prostoru. Viza se može odobriti na period do tri meseca, ali dužina boravka može takođe biti ograničena. Ako želite da boravite u Norveškoj na period duži od tri meseca, morate podneti zahtev za dozvolu boravka. Ako želite da radite dok ste u Norveškoj, takođe morate podneti zahtev za dozvolu boravka. Imajte na umu da, generalno gledano, za dozvole boravka i radne dozvole morate podneti zahteve iz zemlje porekla.

Ko može podneti zahtev za dozvolu boravka?

Postoje razne vrste dozvola boravka za različite kategorije radnika, i za svaku od njih postoje različiti uslovi:

- **Dozvola boravka za studente:** pogledajte odeljak 3 u tekstu i <http://www.udi.no/templates/Tema.aspx?id=7417>
- Narodne srednje škole: <http://www.udi.no/templates/Tema.aspx?id=7419>
- **Lica pod pokroviteljstvom Istraživačkog saveta Norveške:** <http://www.udi.no/templates/Tema.aspx?id=7422>
- **Istraživači koji finansiraju svoj boravak iz sopstvenih sredstava:** <http://www.udi.no/templates/Tema.aspx?id=7421>

Uz to, dozvola za period do ukupno dve godine se može dati sledećim licima:

- Izvođačima muzičarima, zabavljačima ili umetnicima
- Licima koja učestvuju u širenju znanja o Norveškoj i norveškoj kulturi u inostranstvu
- Sportistima i sportistkinjama.

Boravak na period do jedne godine se može odobriti radi:

- Medicinskog lečenja i licu koje je neophodni pratilac.

Za dozvole boravka za pridruživanje/ponovno ujedinjenje sa bliskim članovima porodice, pogledajte posebna pravila o porodičnoj imigraciji (odeljak 7 u daljem tekstu i <http://www.udi.no/templates/Tema.aspx?id=4475>).

Kako možete podneti zahtev?

Da biste podneli zahtev za dozvolu boravka, morate popuniti formular zahteva. Zahtev se mora predati iz vaše zemlje porekla ili druge zemlje gde ste legalni stanovnik najmanje šest meseci. Ne smete ući u Norvešku dok vam se ne odobri dozvola. Zahtev se mora podneti najbližoj norveškoj Kancelariji za strance (ambasadi, generalnom konzulatu). Takođe ćete biti obavešteni o odluci u vezi sa vašim zahtevom preko Kancelarije za strance.

Međutim, neka lica mogu podneti zahtev za dozvolu boravka iz Norveške. To se odnosi na one koji spadaju u stručne radnike/specijaliste, i koji:

- Imaju dozvolu boravka ili radnu dozvolu koja važi tri meseca ili duže
- Imaju odobrenu vizu na tri meseca
- Imaju pravo da žive u Norveškoj na tri meseca bez dozvole (tj. ne podležu uslovu posedovanja vize) ili
- Imaju odobrenu vizu, tj. vizu za lica koja traže posao, na period manji od tri meseca.

Zahtevi koji su podneti iz Norveške moraju se podneti policiji u oblasti u kojoj živite.

Uslov je i da ne živite u Norveškoj dok podnosite zahtev za azil ili dok čekate da napustite zemlju nakon što vam je odbijen zahtev za azil.

Koju dokumentaciju morate podneti?

Pored popunjenog formulara za zahtev, morate priložiti:

- Kopiju pasoša (sve popunjene strane)
- Fotografiju veličine kao za pasoš/dругu fotografiju koja ispunjava propisane uslove
- Morate platiti taksu.

Dokumentacija koja je potrebna uz gore navedenu razlikuje se u zavisnosti od vrste dozvole za koju podnosite zahtev. Zbog toga bi trebalo da pročitate informacije u vezi sa određenom dozvolom.

NB: Propisani uslovi za dokumentaciju razlikuju se od zemlje do zemlje, i mogu se menjati vremenom. Zbog toga bi trebalo da proverite koji uslovi trenutno važe tako što ćete kontaktirati Norvešku ambasadu u zemlji iz koje podnosite zahtev.

Možete li podneti zahtev za dozvolu za posao sa skraćenim radnim vremenom?

Da biste dobili radnu dozvolu za rad sa skraćenim radnim vremenom, morate:

- Imati odobrenu dozvolu boravka
- Imati konkretnu ponudu za zaposlenje u formi ugovora o zapošljavanju
- Morate platiti taksu: <http://www.udi.no/templates/Page.aspx?id=7426>

Ne postoje propisani uslovi u vezi sa vrstom posla ili platom. Radno vreme ne može iznositi više od 50% posla sa radnim vremenom, najviše 20 sati sedmično. Za vreme standardnog odmora, ta dozvola se može odobriti za puno radno vreme.

Zahtev se mora podneti policiji u oblasti gde živite. Možete podneti zahtev u isto vreme kad i zahtev za dozvolu boravka ili posebnim formularom (GP-7115 B) pošto vam je dozvola boravka odobrena.

Dozvola se veže za određeni posao i određeno radno mesto. Stoga ne možete obavljati neki drugi posao a da prvo ne podnesete zahtev za novu radnu dozvolu.

Dozvola za rad sa skraćenim radnim vremenom se može produžiti u vezi sa dozvolom boravka.

* Preciznije definisanje uslova za dozvolu može se naći u odeljku 17 Propisa o imigracijama: <http://www.zu.ac.ae/library/html/UAEInfo/documents/UAEImmigrationLaw.pdf>

Koliko je vremena potrebno za rešavanje zahteva?

Vreme koje je potrebno za rešavanje zahteva varira. Za pregled o prosečnom periodu potrebnom za rešavanje različitih vrsta dozvola, posetite www.udi.no/caseprocessingtime, ili [kontaktirajte službu za informacije \(OTS\) putem e-maila](#) ili nazovite (+ 47) 23 35 16 00.

Potrebno je da obezbedite dovoljno vremena za rešavanje zahteva. Da biste izbegli nepotrebno odlaganje rešavanja zahteva, vodite računa da kompletirate zahtev i da priložite svu potrebnu dokumentaciju.

Mogu li uložiti žalbu protiv odluke?

Ako je vaš zahtev za dozvolu boravka odbijen, možete se žaliti protiv te odluke. Ako uložite žalbu, vaš zahtev će ponovo ispitati UDI. UDI može preinačiti odluku i odobriti traženu dozvolu. Ako UDI podrži odluku, slučaj se šalje Imigracionom odboru za žalbe (UNE) na ponovno razmatranje.

Dodatna pitanja?

Za više informacija, pogledajte UDI Oglasnik za studente na:

<http://www.udi.no/templates/Tema.aspx?id=7415>.

Ako još niste sigurni oko nekog pitanja vezanog za način podnošenja zahteva za dozvolu boravka, možete kontaktirati najbližu norvešku ambasadu ili konzulat, ili Službu za informacije (OTS):

6.Azil

<http://www.udi.no/templates/Tema.aspx?id=7545>

Procedura za dobijanje azila

Obrađivanje zahteva za azil može trajati od 48 sati do nekoliko meseci. U daljem tekstu možete naći informacije o proceduri za dobijanje azila.

Kada stignete u Norvešku:

Nakon što se prijavite kod policije, dobijate smeštaj u tranzitnom prihvatilištu. U tom prihvatilištu morate popuniti ličnu izjavu. Informacije koje date u ovoj izjavi čine osnovu za obrađivanje vašeg zahteva za azil. Norveška organizacija za lica koja traže azil (NOAS) pomaže svim licima koja traže azil u fazi podnošenja zahteva tako što pruža informacije o tome šta znači traženje azila, mogućnostima za odobrenje azila, Dablinskom regulatornom okviru i drugim važnim faktorima koji utiču na vas kao lice koje traži azil.

1. Razgovor

Za kratko vreme UDI će vas pozvati na razgovor. UDI će vam obezbediti tumača ako vam je potreban za vreme razgovora. Tumač će tačno prenositi ono što se izgovori. Tumač ima obavezu poverljivosti, i posle završetka razgovora. Usluge tumača su besplatne za vas.

Pitaće vas o sledećem:

- O vama lično, vašoj porodici i vašoj zemlji porekla
- Zašto ste napustili vašu zemlju porekla
- Vašoj putanji
- Zašto podnosite zahtev za azil.

Razgovor će se obaviti u prostorijama UDI ili prelaznom prihvatilištu. Ako ste mlađi od 18 godina, dodeliće vam se privremeni staratelj. Privremeni staratelj je odraslo lice koje je imenovala država da vam pomaže. Više informacija o deci i mladima u slučajevima azila: <http://www.udi.no/templates/Tema.aspx?id=7582>

Informacije koje pružite biće zabeležene. Za rešavanje vašeg zahteva je važno da odgovori koje date budu tačni i potpuni. Potrebno je da licu koje obavlja razgovor kažete sve što bi moglo biti važno za vaš zahtev, čak iako vas nije direktno pitao/la za to. Ako imate dokumenta o bilo kojoj od informacija koje date, morate ih priložiti.

Transkript razgovora će vam biti pročitao. Morate proveriti da li je tačno zapisan. Pružanje netačnih informacija je krivično delo. Ako date bilo koju informaciju koja nije tačna, to može dovesti do toga da vlasti posumnjaju u druge informacije koje ste pružili. Ako se otkrije da ste dobili dozvolu boravka na osnovu netačnih informacija, vaša dozvola će biti povučena.

2. Rešavanje po zahtevu

Za sve vrste zahteva, cilj je omogućavanje brzog donošenja odluke nakon pružanja neophodnih informacija. Procedura za rešavanje zahteva za azil razlikuje se u zavisnosti od vrste slučaja.

Različite procedure za rešavanje zahteva su sledeće:

2.1. Procedura koja traje 48 sati

Sva lica koja traže azil čiji se zahtevi smatraju neosnovanim se sastaju u prelaznom prihvatilištu u oblasti grada Oslo. Policija proverava vašu rutu, dok UDI obavlja razgovor radi razjašnjavanja osnova za azil. Razgovor se obavlja u Christian Kroghs gt. Nije potrebno da pišete ličnu izjavu. Ako je vaš slučaj jasno neosnovan, biće odbijen u roku od 48 sati a vi ćete biti transportovani iz Norveške.

Ako se vaš slučaj ne reši u roku od 48 sati, bićete poslani u prelazno prihvatilište/prihvatni centar u oblasti grada Oslo. Tu ćete živeti dok obavljate razgovor sa UDI.

2.2. Dablinska procedura

Ako vaš slučaj potpada pod Dablinsku konvenciju, odgovornost pripada zemlji u kojoj ste prvi put podneli zahtev za azil ili gde ste dobili dozvolu boravka/Sengen vizu. Nećete obavljati razgovor sa UDI. Izuzetak se pravi ako ste maloletno lice koje traži azil a nema pratnju.

2.3. Procedura maloletnog lica koje nema pratnju

Ako imate ispod 18 godina a došli ste u Norvešku bez roditelja ili bilo koga ko ima starateljsku odgovornost za vas, smatrate se maloletnim licem koje traži azil a nema pratnju, i za vas će biti izabran staratelj.

U takvim slučajevima obični razgovor se obavlja u prisustvu staratelja. Ako tvrdite da imate manje od 18 godina, ali izgledate starije, mora se obaviti testiranje za utvrđivanje starosti. To je dobrovoljni test i vaša saglasnost je potrebna da bi se obavio.

Pročitajte više o testu za utvrđivanje starosti: <http://www.udi.no/templates/Tema.aspx?id=7583>

2.4. Procedura koja traje tri sedmice

U slučajevima gde je cilj da se vaš zahtev reši za tri sedmice (procedura u trajanju od tri sedmice), obavlja se obični razgovor o azilu. Nakon razgovora, podnosilac odlazi u prihvatilište gde se slučaj rešava. Zahtevi iz zemalja gde je poznato iz iskustva da se mnogi slučajevi odbijaju, i gde je UDI dobro upoznat sa situacijom u toj zemlji, oni se rešavaju u okviru procedure koja traje tri sedmice.

UDI će doneti odluku tri sedmice nakon što ste podneli zahtev za azil u Norveškoj osim ako je potrebno dalje ispitivanje ili potvrđivanje datog slučaja. Zemlje koje trenutno obuhvata procedura koja traje tri sedmice su: **Albanija, Belorusija, Bosna i Hercegovina, Gruzija, Makedonija, Rusija (uz izuzetak Čečenije), Srbija (uz izuzetak manjina sa Kosova) i Crne Gore.**

Ako ne dolazite iz neke od ovih zemalja, rešavanje vaše procedure može trajati i do nekoliko meseci. UDI ipak ima za cilj da donese odluku čim se dobiju sve neophodne informacije. Vreme za rešavanje po zahtevu u takvim slučajevima varira. U slučajevima gde su potrebne dalje informacije i potvrde, rešavanje može trajati i nekoliko meseci. Trebalo bi da date svoj doprinos tako što ćete pružiti što je više moguće informacija pošto biste tako mogli da skratite vreme rešavanja vašeg zahteva.

Vreme rešavanja može biti dugo iz drugih razloga, kao u situaciji kada je broj slučajeva za rešavanje veći nego što je moguće rešiti.

3. Procena zahteva

Osnova za odluku će biti:

- Vaše lično objašnjenje koje ste dali u razgovoru za azil
- Vaša lična izjava (gde se daje), potvrda i test znanja jezika
- Bilo kakva informacija koju ste dali vi ili vaš advokat u toku rešavanja slučaja.

UDI upoređuje vaše objašnjenje sa činjenicama o situaciji u vašoj zemlji porekla i drugim informacijama o stvarnoj situaciji u vašoj zemlji porekla. UDI koristi informacije koje su dale, na primer, Norveška kancelarija za strance, druge zemlje, UNHCR, Amnesty International, druge dobrovoljne organizacije i putem njihovih ličnih putovanja u inostranstvo.

4. Odluke o zahtevima

Ako dobijete pozitivan odgovor na vaš zahtev, možete dobiti azil ili dozvolu boravka na osnovu humanitarnih razloga. U tom slučaju će vas obavestiti policija. Ako dobijete negativan odgovor, ishod je odbijanje, a obavestiće vas advokat koji je određen da vam pomaže.

Azil

Ako je vaš zahtev uspešan, dobićete dozvolu za rad i/ili dozvolu boravka u Norveškoj kao izbeglica. Dobićete izbegličku putnu ispravu umesto vašeg pasoša. Ta putna isprava ne važi za putovanja u vašu zemlju porekla.

Boravak na osnovu humanitarnih razloga

Ako ne dobijete azil, norveške vlasti će proceniti da li možete dobiti dozvolu boravka bez obzira na to da li je na osnovu zaštite ili na osnovu humanitarnih razloga. U takvim slučajevima moraju postojati jaki humanitarni razlozi. Ako vam je odobren boravak na osnovu humanitarnih razloga, obično će vam se izdati pasoš za imigrante.

Odbijanje

Ako norveške vlasti odbiju vaš zahtev za azil i ne postoji osnov da vam se odobri dozvola boravka na osnovu zaštite ili humanitarnih razloga, morate napustiti zemlju. Možete se žaliti na odluku. Žalba se šalje UDI.

Pravo na žalbu

Ako UDI odbije vaš zahtev za azil, imate pravo da se žalite i biće vam dodeljen advokat da vam pomogne. Žalba se šalje UDI. Ako UDI ne izmeni odluku, žalba se šalje Imigracionom odboru za žalbe (UNE).

Vaša žalba bi trebalo da sadrži detalje o sledećem:

- Odluci protiv koje se žalite
- Kada ste obavešteni o odluci
- Šta želite da se izmeni u odluci
- Razlozi za traženje date promene
- Nove informacije koje mogu imati uticaj na ishod

Ako se žalite protiv odbijanja vašeg zahteva za azil, obično ćete moći da boravite u Norveškoj dok se vaš zahtev rešava. Ako UDI smatra da je vaš zahtev očigledno neosnovan, može vam biti naloženo da napustite Norvešku pre nego što se završi rešavanje vašeg zahteva.

Vaš advokat je tu da vam pomogne i da bude veza između vas i norveških vlasti. Vaš advokat bi, na primer, trebalo da prati rokove i da vodi računa da se vaša žalba rešava na odgovarajući način.

Rok za podnošenje žalbe

Morate podneti žalbu u roku od tri sedmice od dobijanja odluke. Morate poslati vašu žalbu pre isteka roka. UDI može zanemariti žalbe koje su podnete prekasno. Možete podneti zahtev za produženje roka za podnošenje žalbe. U tom slučaju, morate navesti razlog zbog kojeg tražite produženje. Ako niste uspeli da ispunite rok za podnošenje žalbe, možete podneti zahtev za vraćanje u prvobitno stanje. Morate objasniti zašto niste podneli žalbu pre isteka roka. Procedura za odobravanje takvog vraćanja u prvobitno stanje je relativno stroga.

Imate pravo da znate razloge iz kojih je doneta data odluka. Ako smatrate da UDI nije obrazložio svoju odluku, možete tražiti obrazloženje pre isteka roka za podnošenje žalbe. Novi rok za podnošenje žalbe će tada biti obračunat od datuma kada dobijete obrazloženje.

Šema za proceduru rešavanja slučaja <http://www.udi.no/templates/Page.aspx?id=8351>

7. Spajanje porodice

<http://www.udi.no/templates/Tema.aspx?id=4475>

Porodična imigracija omogućava članu porodice koji je u inostranstvu da dođe u Norvešku da živi sa članom porodice koji već živi u Norveškoj, ili koji bi trebalo da se tamo nastani.

Uslovi za spajanje porodice

Da biste dobili dozvolu za porodičnu imigraciju, i članovi porodice koji su u inostranstvu a koji podnose zahtev za dozvolu i lice koje je u Norveškoj kome nameravaju da se pridruže moraju ispuniti određene uslove. Uz to, lice koje je nastanjeno u Norveškoj mora biti u mogućnosti da obezbedi sredstva za izdržavanje i smeštaj za ona lica koja podnose zahtev za porodičnu imigraciju.

Možete dobiti dozvolu za porodičnu imigraciju ako ste jedan od najbližih članova porodice lica koje živi u Norveškoj. Ovde navedeni „najbliži članovi porodice“ se definišu kao:

- Supružnik ili registrovani partner stariji od 18 godina, gde bi trebalo da par živi zajedno u Norveškoj.

- Lica koja žive zajedno a stariji su od 18 godina, gde je par živeo zajedno najmanje dve godine i namerava da nastavi da živi zajedno.
- Deca, ako su oba roditelja legalni stanovnici Norveške ili će to biti.
- Deca kojima je samo jedan roditelj nastanjen u Norveškoj. Uslov koji je potrebno ispuniti je da roditelj koji živi u Norveškoj ima sam starateljstvo ili, ako se starateljstvo deli, da drugi roditelj da svoju saglasnost.
- Usvojena deca čiji su roditelji koji su ih usvojili u Norveškoj, ako je Norveški direktorat za decu, mlade i porodična pitanja dao saglasnost pre ulaska u zemlju.
- Roditelji i brat ili sestra koja su mlađa od 18 godina deteta koje je ponovo naseljena izbeglica ili koje ima status azilanta u Norveškoj.
- Majka ili otac norveškog deteta. On/ona mora stalno živeti sa detetom i imati starateljstvo nad detetom. Majka ili otac ne smeju imati supružnika ili lice sa kojim žive kada dođu u Norvešku.
- Majka ili otac koji ima prava pristupa detetu koje živi u Norveškoj s drugim roditeljem. Potrebno je da je dato lice živelo u Norveškoj sa dozvolom za prethodnu godinu.

Drugi članovi porodice

Drugi članovi porodice takođe mogu dobiti dozvolu za porodičnu imigraciju ako se ispune detaljniji uslovi. Možete podneti zahtev za porodičnu imigraciju u sledećim slučajevima:

- Ako imate više od 18 godina i nameravate da uđete u brak ili registrovano partnerstvo u Norveškoj
- Ako podnosite zahtev za porodičnu imigraciju radi pridruživanja licu sa kojim živite i imate ili očekujete dete
- Ako imate ili očekujete dete sa licem sa kojim živite i podnosite zahtev za porodičnu integraciju sa tim licem
- Ako ste samohrana majka ili otac stariji/a od 60 godina bez supružnika, lica sa kojim živite ili rođaka u porodičnoj liniji u zemlji porekla, i za koje sin ili ćerka u Norveškoj ima posebnu odgovornost
- Ako ste dete staro između 18 i 21 godine bez supružnika ili lica sa kojim živite, koje je prethodno imalo dugoročni boravak u Norveškoj sa dozvolom
- ako ste dete starije od 18 godina bez supružnika ili lica sa kojim živite, koje je ostavljeno ili će biti ostavljeno u zemlji porekla kada ostatak porodice dobije boravak u Norveškoj, ili koje je iz zdravstvenih razloga potpuno zavisno od lične nege koju mu pružaju roditelji koji su u Norveškoj
- usvojeno dete, ako lice koje živi u Norveškoj ima starateljstvo nad detetom u skladu sa zakonom zemlje porekla, i dete je utvrđeni član porodice. Usvojiteljski dom moraju odobriti norveške vlasti za dečju zaštitu
- Brat ili sestra mlađi od 18 godina koji nema živu majku ili oca i koje je bez drugog staratelja u zemlji porekla ili zemlji u kojoj boravi

Roditelji mogu posetiti svoju decu u Norveškoj na period do 9 meseci, neprekidno ili sa prekidima.

<http://www.udi.no/templates/Tema.aspx?id=8713>

To je privremena dozvola i obavezno je da se roditelji vrate u svoju zemlju porekla po isteku dozvole.

Možete naći detaljnije definicije uslova vezanih za druge članove porodice u odeljku 24 Propisa za imigraciju:

<http://www.zu.ac.ae/library/html/UAEInfo/documents/UAEImmigrationLaw.pdf>

Definicija deteta

Dete znači lice mlađe od 18 godina koje nema supružnika niti partnera sa kojim živi.

Supružnici i partneri

Registrovani partneri imaju isti status kao supružnici. To znači da se sve informacije o supružnicima odnose i na registrovane partnere.

Važna humanitarna pitanja

Ako ne spadate ni u jednu od gore navedenih kategorija, ili ne ispunjavate uslove na neki drugi način, UDI će uvek proceniti da li postoje bilo kakva važna humanitarna pitanja koja bi ukazivala da bi vaš zahtev za porodičnu imigraciju trebalo da bude odobren.

Dodatna pitanja

Ako ste još uvek nesigurni ko može podneti zahtev za porodičnu imigraciju, možete kontaktirati vašu lokalnu norvešku ambasadu ili konzulat, ili Službu za informacije (OTS).

8. Zdravstvena zaštita

Zdravstveni sistem

<http://europa.eu.int/eures/userSatisfaction.do?method=vote&satisfaction=1>

Kada živite i radite u Norveškoj, bićete registrovani kod Norske Folketrygden (Norveškog državnog osuguranja), koje obuhvata celo stanovništvo. Ono obezbeđuje javnu zdravstvenu zaštitu koju finansira država Norveška i njom upravljaju županije/regije. Naknada se plaća za posete lekarima. Boravak u bolnici je većinom besplatan.

Norveška zdravstvena služba je zasnovana na decentralizovanom modelu. Država formuliše politiku, kapacitet i kavlitet preko budžeta i zakonodavstva. Region i opštine su formalno odgovorni za planiranje i rukovođenje zdravstvenom službom u okviru zakona i budžeta.

Opštine su odgovorne za primarnu zdravstvenu zaštitu:

- Preventivne zdravstvene mere. Školska zdravstvena služba, klinike, fizioterapeuti, služba babica, trudnički pregledi i programi vakcinacija.
- Dijagnoze, lečenje i rehabilitacija. Ambulantna služba, opšte medicinsko lečenje, fizioterapija i lečenje za vreme bolesti.
- Nega u institucijama i van njih. Domovi za negu i područne medicinske sestre.

Oblasti su odgovorne za javnu stomatološku službu. Obuhvaćene su sledeće grupe:

- Deca i adolescenti (ispod 21 godinu starosti)
- Lica sa ometenim mentalnim razvojem
- Starija i hendikepirana lica sa hroničnim bolestima koja borave u institucijama i domovima za negu
- Ostatak populacije koristi privatnu stomatološku službu, koju pacienti sami plaćaju.

Služba zdravstvene zaštite na radu u Norveškoj se organizuje na više načina. Velike individualne kompanije imaju svoje službe zdravstvene zaštite na radu, a neke kompanije dele zajedničke službe. Treći model obuhvata radna mesta koja plaćaju za usluge zdravstvene zaštite na radu od privatne lekarske ordinacije. Apoteke su u privatnom vlasništvu ali posluju pod utvrđenom javnom kontrolom.

Sistem ličnog lekara

To su lekari opšte prakse koji imaju ugovore sa javnim sektorom/opštinom. Svi građani koji su registrovani kod Folkeregister [kancelarije za registrovanje] imaju pravo na svog ličnog stalnog lekara. Ako izaberete da koristite lekara koji nema ugovor sa opštinom, troškovi su puno veći. Možete promeniti svog stalnog lekara dva puta godišnje. (Ali da biste prešli kod novog lekara, vaš izabrani lekar mora imati za vas mesto u svojim knjigama.) Lista lekara se može naći u Gule sider [Žute strane].

Privatne zdravstvene službe

Veliki broj privatnih bolnica i zdravstvenih institucija su osnovane kao dodatak javnim institucijama i službama. Postoje i polu-privatni aranžmani gde, na primer, fizioterapeuti koji rade privatno pružaju usluge u ime javnih zdravstvenih vlasti. Služba hitne pomoći, za nesreće i hitne slučajeve, nudi zdravstvene usluge u hitnim slučajevima (nesreće ili bolesti). To je opštinska služba.

Zdravstvene usluge

<http://www.norway.no/temaside/tema.asp?id=500>

Pogledajte i: stomatološke službe, hendikepirana lica, naknade, izbor besplatnih bolnica, lekari opšte prakse, zdravstvene klinike, zdravstveno osiguranje, lekovi, mentalna zdravstvena zaštita, opštinska zdravstvena zaštita, specijalistička zdravstvena zaštita, vakcinacija.

Imate pravo da birate gde ćete primiti zdravstveno lečenje:

Izbor besplatnih bolnica u Norveškoj (Fritt sykehusvalg Norge) je služba koja nudi pacijentima, bliskim rođacima i kliničkom osoblju informacije u vezi sa pravima pacijenata, vremenu čekanja i drugim važnim informacijama koje su dostupne u bolnicama u Norveškoj. Tu službu možete kontaktirati direktno na besplatni telefon **(+47) 800 41 004**.

Nadležni organi

Ministarstvo zdravlja i socijalnih pitanja

http://www.shdir.no/portal/page?_pageid=134,112387&_dad=portal&_schema=PORTAL&language=english

Volonterski Centar: <http://app.norway.no/styresmakter/kvaliste.asp?id=99999>

Opštine: <http://app.norway.no/styresmakter/kvaliste.asp?id=45691>

Zdravstvene vlasti: <http://app.norway.no/styresmakter/kvaliste.asp?id=45724>

Lokalna kancelarija NAV: <http://app.norway.no/styresmakter/kvaliste.asp?id=46121>

Kancelarije za socijalno osiguranje – lokalne: <http://app.norway.no/styresmakter/kvaliste.asp?id=45596>

Često postavljana pitanja

Da li sam ovlašćen da radim u zdravstvenom sektoru Norveške?

Kakvu vrstu javne stomatološke zaštite mogu dobiti?

Kako mogu naći doktora u Norveškoj?

Koje naknade moram platiti za zdravstveno lečenje u Norveškoj?

Ko ima pravo na besplatno zdravstveno lečenje?

Odgovore možete naći na: <http://www.norway.no/oss/#a3170>

9. Sistem socijalnog osiguranja

Glavni opšti programi socijalnog osiguranja u Norveškoj su Nacionalni program osiguranja, Program porodičnog dodatka/naknade, i Program za novčane naknade za porodice sa malom decom.

Za više informacija pogledajte brošuru "Norveški program socijalnog osiguranja" (download) http://www.regjeringen.no/upload/AID/publikasjoner/veiledninger_og_brosjyrer/2008/dnts_eng.pdf

Brošura je predstavljena u okviru Internet strane Ministarstva rada i socijalne inkluzije i daje informacije na sledeće teme:

Politika tržišta rada: <http://www.regjeringen.no/en/dep/aid/Topics/Labour-market-policy.html?id=935>
Politika prihoda: <http://www.regjeringen.no/en/dep/aid/Topics/income-policy.html?id=86948>
Radno okruženje i bezbednost: <http://www.regjeringen.no/en/dep/aid/Topics/The-working-environment-and-safety.html?id=936>
Imigracija: <http://www.regjeringen.no/en/dep/aid/Topics/Immigration.html?id=1134>
Integracija i diverzitet: <http://www.regjeringen.no/en/dep/aid/Topics/Integration-and-diversity.html?id=1138>
Uvodni program i podučavanje norveškog jezika za nove migrante: <http://www.regjeringen.no/en/dep/aid/Topics/andre/introductory-programme-and-norwegian-lan.html?id=1141>
Nacionalne manjine <http://www.regjeringen.no/en/dep/aid/Topics/National-minorities.html?id=1404>
Penzije <http://www.regjeringen.no/en/dep/aid/Topics/pensions.html?id=939>
Sami politika <http://www.regjeringen.no/en/dep/aid/Topics/Sami-policy.html?id=1403>
Politika staranja <http://www.regjeringen.no/en/dep/aid/Topics/Welfare-policy.html?id=942>
Hendikepirana lica <http://www.regjeringen.no/en/dep/bld/Topics/Disabled-people.html?id=987>

10. Smeštaj

http://www.cecodhas.org/index.php?option=com_content&task=view&id=84&Itemid=126

Glavni cilj za norvešku politiku smeštaja je obezbeđivanje dobrog doma po prihvatljivoj ceni za svakoga i održivu stambenu sredinu. Glavni cilj za politiku smeštaja se nije menjao za poslednjih 50 godina, ali su sredstva za postizanje ciljeva prilično drugačija danas nego što su bila u prošlosti. Dok su načini delovanja u prošlosti bili državni propisi državne dotacije za svakog, danas je bitno pustiti da tržište vlada. Državna pomoć se daje samo najsiromašnijima i onima koji imaju najmanju mogućnost da sami sebi obezbede pristojan dom. U glavnim gradovima su potražnja za domovima kao i cene velike. Domaćinstva sa niskim primanjima i mladi ljudi teško mogu priuštiti sebi da kupe stan, dok situacija može biti dosta drugačija u drugim regionima koji su pod manjim pritiskom. Cene su vrtoglavo rasle u toku poslednjih 11 – 12 godina i taj trend se i dalje nastavlja.

Kriterijumi za pristup

Ne postoje posebni kriterijumi za pristup za domaćinstva bilo kakvom smeštaju u Norveškoj. Lokalne vlasti su odgovorne za obezbeđivanje odgovarajućeg smeštaja za one koji nisu u mogućnosti da ga obezbede sami. Kao što je gore navedeno, postoji mali javni sektor za iznajmljivanje u Norveškoj. Deo tih javnih prostora za iznajmljivanje nisu socijalni smeštaj, već samo instrument za privlačenje kvalifikovanog kadra različitih vrsta koje je potreban u javnim službama. Način na koji se dodeljuje javni smeštaj za iznajmljivanje može biti putem liste čekanja. Stambene zadruge i zadružni stambeni savezi su tradicionalno partneri lokalnim vlastima u obezbeđivanju socijalnog smeštaja. Lokalne vlasti imaju zakonsko pravo da kupe 10% tih prostora u projektima novih građevina zadružnih stambenih saveza. U mnogim slučajevima, zadružni stambeni savezi deluju u ime lokalnih vlasti, kao građevinci i upravitelji smeštaja sa službama nege i zdravstvene zaštite i bilo kakvog drugog smeštaja za lica sa posebnim potrebama.

Organizacije koje su uključene u obezbeđivanje socijalnog smeštaja

Opštine su odgovorne za obezbeđivanje socijalnog smeštaja. Vlada, preko Banke za državni smeštaj, obezbeđuje finansijska sredstva. Norveško udruženje zadružnih stambenih saveza (NBBL) je glavna organizacija koja se bavi obezbeđivanjem socijalnog smeštaja. Cilj zadružnih stambenih saveza je obezbeđivanje dobrog smeštaja za njihove članove, ali u skladu sa zadružnim principima oni su takođe preuzeli značajan deo odgovornosti kao partneri lokalnih vlasti u obezbeđivanju socijalnog smeštaja.

Pravo na smeštaj

Pravo na smeštaj se ne pominje u Ustavu. Političke partije se slažu i imaju zajednički cilj za stambenu

politiku. Taj cilj je da svako ima pravo na pristojan dom sa održivim stambenim okruženjem. Samo u Socijalnom zakonu postoje dve odredbe koje se bave pravom na smeštaj. Prva se bavi odgovornošću lokalnih vlasti da obezbede smeštaj za grupe lica koja su u teškoj situaciji. Druga se bavi dužnošću lokalne vlasti da obezbedi privremeni dom za ljude u stanju potrebe.

Link

http://www.alloexpat.com/moving_to_norway_forum/housing-in-norway-t169.html

11. Priznavanje diploma

Uslovi za procenu i priznavanje kvalifikacija

<http://www.hio.no/layout/set/print/content/view/full/59893>

Da bi bilo priznato kao ekvivalent nekom norveškom univerzitetskom/višem obrazovanju, strano obrazovanje mora ispuniti određene uslove:

- Dato obrazovanje mora biti zvanično priznato ili akreditovano kao visoko obrazovanje (nivo univerziteta/univerzitetskog koledža) u zemlji porekla, a i sama institucija mora biti zvanično priznata i akreditovana.
- Dato obrazovanje mora biti na istom nivou kao norveško visoko obrazovanje, tj. na nivou iznad opštih minimalnih uslova za upis na univerzitate i univerzitetske koledže u Norveškoj ("generell studiekompetanse"). Značajne razlike između obrazovnih sistema u Norveškoj i zemlji u kojoj je stečeno obrazovanje mogu imati za rezultat da samo određeni delovi tog obrazovanja budu priznati kao ekvivalentni norveškom obrazovanju. Tzv. GSU lista je sastavljena kako bi se pružio vodič za utvrđivanje da li će strano obrazovanje biti priznato u potpunosti. Kao što se u listi navodi, lica koja podnose zahtev za priznavanje diplome iz određenih zemalja u Africi, Aziji, Centralnoj i Južnoj Americi, zemljama bivšeg Sovjetskog Saveza, i Sjedinjenim Američkim Državama moraju imati završenu jednu ili dve godine univerzitetskog obrazovanja uz završenu srednju školu kako bi ispunili minimalne uslove za prijem. Univerzitetsko obrazovanje iznad ove jedne ili dve godine navedene u GSU listi obično se priznaje u skladu sa principom vremenskog pariteta ("tid-for-tid-prinsippet"). Pogledajte u daljem tekstu.
- Oslo University College (OUC) procenjuje i priznaje samo visoko obrazovanje u inostranstvu u okviru istih/odgovarajućih oblasti kao što su studije i obrazovanje koje pruža OUC.
- Da bi bilo priznato u skladu sa principom vremenskog pariteta (jednogodišnje nominalno redovno studiranje u zemlji koja pruža obrazovanje je ekvivalentno jednogodišnjem redovnom studiranju u Norveškoj/60 kredita), obrazovanje stečeno u inostranstvu mora sadržati puno kreditno opterećenje. Vanredne studije koje sadrže manje od punog kreditnog opterećenja biće priznate u skladu sa tim.

Strano obrazovanje mora biti dokumentovano na odgovarajući način (uslovi dokumentacije):

- Vaš sertifikat/diploma za visoko obrazovanje i transkript akademskih evidencija (indeks/svedočanstvo/relevé de notes) su neophodni dokumenti, ali obično nisu dovoljni za specifično priznavanje, pošto će se u Norveškoj proveriti svaki od predmeta/kurseva u vašem obrazovanju i uporediti sa predmetima/kursevima u odgovarajućem obrazovanju koje pruža OUC. Stoga se traži da podnesete opis predmeta/nastavnog plana i spiska literature, u kojima se navodi sadržaj, obim i nivo svakog od predmeta/kurseva koji čine vaše studije/obrazovanje.
- Kao potvrda identiteta, potrebno je da priložite overenu kopiju strana sa ličnim podacima (uključujući i sliku) iz vašeg pasoša.
- Ako ste promenili ime, ili ako je napisano drugačije u bilo kojem od dokumenata, morate dokumentovati tu promenu/e overenom kopijom vašeg izvoda iz matične knjige venčanih, ili potvrdom od okružnog guvernera ("fylkesmannen") ili Norveškog nacionalnog registra stanovnika ("folkeregisteret"). Koristite isti način pisanja vašeg imena u svim sledećim prilikama.

- Uz to, potrebno je da podnesete što je više moguće sledeće dokumentacije:
- Opšte informacije o vašim studijama/obrazovanju i vašoj instituciji visokog obrazovanja, uključujući i informacije o sistemu studija i uslovima upisa.
- Objašnjenje sistema ocenjivanja.
- Objašnjenje kreditnog sistema.
- Pisane zadatke/radove/eseje iz npr. odgovarajućih časova/kurseva, seminara, laboratorijskog rada, projektnog rada, i/ili završnih ispita, i obimnije pisane zadatke, npr. disertacije ili teze. Napišite rezime vaših pisanih zadataka na norveškom ili jednom od skandinavskih jezika ili engleskom jeziku.
- Vaša institucija visokog obrazovanja bi trebalo da potvrdi da se te informacije odnose na vaše obrazovanje u to vreme, a ne u ranijem ili kasnijem vremenu. Ako je moguće, priložite zvanični univerzitetski katalog ili studentski udžbenik iz vaših studentskih dana.
- 11.3. Uslovi koji se tiču dokumenata i kopija:
- Vašu diplomu/sertifikat i transkript akademske evidencije morate podneti i na jeziku originala i u prevodu na norveški ili jedan od skandinavskih jezika ili engleski jezik. Prevode mora uraditi državna služba za ovlašćeno prevođenje ili javno tumačenje. Ako je moguće, i vaša dodatna dokumentacija bi trebalo da se podnese na jeziku originala i u prevodu na jedan od pomenutih jezika.
- Sve kopije moraju biti zvanično overene kao verne kopije originala na svakoj strani (uljučujući zadnje strane). Potreban je zvanični pečat sa datumom i čitkim potpisom. Generalno gledano, OUC prihvata samo overavanje od strane norveške državne uprave, tj. Overavanje od strane nekog od izvršnih službenika u državnoj, okružnoj ili opštinskoj agenciji (npr. obrazovnoj instituciji, policiji, javnom beležniku, itd.). Kopije overenih kopija se ne prihvataju.
- Od određenih zemalja (pogledajte vodič uz formular zahteva) OUC zahteva da se prilože originalna dokumenta radi verifikacije. Ako to važi za vas, vodite računa da pošaljete vaš zahtev i priložena dokumenta preporučenom poštom ("rekommandert post"). Originalna dokumenta će vam biti vraćena. Pre slanja vaših dokumenata, vodite računa da znate na kojem fakultetu na OUC će se rešavati vaš zahtev, pošto je važno da vaša dokumenta pošaljete na pravu adresu na OUC (pogledajte „Gde da pošaljem zahtev“). Može biti dobra ideja da unapred kontaktirate odgovarajući fakultet.
- Iz određenih drugih zemalja (pogledajte vodič uz formular zahteva) morate podneti zahtev vašem univerzitetu/koledžu da pošalje vaš transkript akademske evidencije (indeks/svedočanstvo/relevé de notes) direktno u Oslo University College. Ovde možete naći međunarodne uslove za transkript i formular ovlašćenja za štampanje (pdf). Pre nego što podnesete zahtev, vodite računa da znate na kojem fakultetu na OUC će se rešavati vaš zahtev, pošto je važno da vaša dokumenta pošaljete na pravu adresu na OUC (pogledajte „Gde da pošaljem zahtev“). Može biti dobra ideja da unapred kontaktirate odgovarajući fakultet.

12. Službe za pružanje podrške migrantima i drugi korisni linkovi

- Opšti: http://www.udi.no/upload/servicesenter_felles/ServiceSenter_engelsk.pdf
- Informacije za nove imigrante: <http://www.nyinorge.no/>
- Norveška vlada: <http://www.regjeringen.no/en.html?id=4>
- Ministarstvo rada i socijalne inkluzije: <http://www.regjeringen.no/en/dep/aid.html?id=165>
- Kancelarije za strance: <http://www.norway.info/>
- Državne službe u Norveškoj: <http://www.norway.no/>
- Norveški direktorat za migracije: <http://www.udi.no/templates/Innholdstypen.aspx?id=5253>
- Internet rečnici za imigrante u Norveškoj: <http://www.udi.no/templates/PageURL.aspx?id=7731>
- Porezi u Norveškoj: <http://www.skatteetaten.no/Templates/Artikkel.aspx?id=9647&epslanguage=NO>
- Strani radnici i poslodavci: <http://www.skatteetaten.no/Templates/Gruppe.aspx?id=9553&epslanguage=NO>

- Zahtev za osiguranje za vreme boravka u Norveškoj: <http://www.nav.no/omdir/index.html>
- Međunarodni Komitet Crvenog Krsta: <http://www.icrc.org/>
- Međunarodna organizacije za migracije (IOM): <http://iom.fi/content/view/64/121/>
- Amnesty International: <http://www.amnesty.no/web.nsf/pages/index>
- Lista poslodavaca i zaposlenih
<http://www.udi.no/upload/Spraak/Engelsk/SjekklisteArbeidsgivereEngelsk.pdf>
- Opšta pitanja [Norway.no](http://www.norway.no) – vaša vrata u javni sektor u Norveškoj
- Poslovanje [Innovation Norway](http://www.innovationnorway.no), [Bedin](http://www.bedin.no) (kako da započnete i vodite posao u Norveškoj)
- Porezi i akcize [Tollvesenet](http://www.tollvesenet.no)
- Traženje posla [Norwegian Employment and Welfare Organisation \(NAV\)](http://www.norwegianemploymentandwelfareorganisation.no)
- Uprava za inspekciju rada [Arbeidstilsynet](http://www.arbeidstilsynet.no)
- Ministarstvo obrazovanja i istraživanja [Kunnskapsdepartementet](http://www.kunnskapsdepartementet.no)
- Ministarstvo zdravlja i službe nege [Helse- og omsorgsdepartementet](http://www.helse-og-omsorgsdepartementet.no)
- Priznavanje kvalifikacija [NOKUT](http://www.nokut.no), [SAFH - Norwegian Registration Authority for Health Personnel](http://www.safh.no)
- Norveška organizacija za socijalno osiguranje, zapošljavanje i staranje (NAV)
- Radne dozvole i dozvole boravka [Utlendingsdirektoratet \(UDI\)](http://www.utlendingsdirektoratet.no)

13. Dobijanje državljanstva

Uslovi

Rođenjem

Generalno gledano, samo rođenje u Norveškoj ne donosi norveško državljanstvo. Dete (rođeno u Norveškoj ili negde drugo) dobija norveško državljanstvo rođenjem:

- Ako je otac norveški državljanin, ili
- Ako je majka norveški državljanin.

Od 1. septembra 2006. godine, po zakonu nije više potrebno da otac bude u braku sa majkom. Majke koje su državljanke Norveške imaju mogućnost da automatski prenose norveško državljanstvo od 1. januara 1979. godine.

Prijem u norveško državljanstvo

U principu, moguće je biti primljen kao norveški državljanin nakon sedam godina boravka u Norveškoj u poslednjih deset godina.

- Potrebno je da se kvalifikujete za stalni boravak i da nemate kriminalni dosije.
(*Ako stranac ima kriminalni dosije, mora proći period "karantina" u zavisnosti od počinjenog krivičnog dela pre nego što mu se odobri državljanstvo.)
 - Državljanin drugih nordijskih zemalja se mogu primiti u državljanstvo nakon dve godine boravka
 - Lice koje je u braku sa norveškim državljaninom može biti primljeno u državljanstvo nakon tri godine boravka za poslednjih deset godina, uz uslov da zbir vremena boravka u Norveškoj i trajanja braka iznosi najmanje sedam godina. (Vreme boravka i trajanje braka može pokrivati isti vremenski period, pa tako strani državljanin koji su u braku sa norveškim državljanima mogu dobiti državljanstvo nakon četiri godine braka ako su od toga boravili u Norveškoj najmanje tri godine)
- Ovo pravilo važi i za nevenčane partnere koji žive zajedno i homoseksualce u građanskoj zajednici.
- Bivše norveški državljanin mogu dobiti državljanstvo prijemom nakon jedne godine boravka u poslednje dve godine.

Od 1. septembra 2008. godine, podnosioci zahteva za norveško državljanstvo moraju pružiti dokaze znanja norveškog ili Sami jezika i dati dokaz o pohađanju časova norveškog u trajanju 300 časova.

Od lica koja dobijaju norveško državljanstvo prijemom u državljanstvo obično se očekuje da dokažu da su izgubili ili su se odrekli nekog drugog državljanstva koje su imali.

Deca koja imaju manje od 18 godina postaju norveški državljani po prijemu njihovih roditelja ako borave u Norveškoj poslednje dve godine. (Nije neophodno za decu koja imaju manje od 18 godina a državljani su neke od zemalja Nordijskog Saveta.)

Prijavljivanje norveškog državljanstva

Norveško državljanstvo se može dobiti prijavljivanjem u Direktoratu za migracije. To je pojednostavljena forma prijema u državljanstvo izuzeta od taksi za podnošenje zahteva.

Kao i za prijem u državljanstvo, lice koje postaje Norvežanin prijavljivanjem mora se obično odreći nekog drugog državljanstva koje poseduje, osim ako je izuzeto od tog pravila.

Sledeće kategorije lica ispunjavaju uslove za državljanstvo prijavljivanjem:

- Dete koje ima manje od 18 godina koje je rođeno pre 1. septembra a otac mu je Norvežanin i majka strana državljanka koji nisu u braku. (nije potrebno odricanje od stranog državljanstva)
- Dete između 12 i 18 godina koje je usvojio norveški državljanin posle 1. oktobra 1999. godine ali pre 1. septembra 2006. godine. (nije potrebno odricanje od stranog državljanstva)
- Državljanin druge zemlje Nordijskog Saveta koji živi u Norveškoj sedam godina
- Bivši norveški državljanin koji je od gubitka norveškog državljanstva bio samo državljanin druge zemlje Nordijskog Saveta. Nije potreban period boravka pod uslovom da je dato lice nastanjeno u Norveškoj.

Norveško državljanstvo usvajanjem

Od 1. septembra 2006. godine dete norveških državljana koje ima manje od 18 godina automatski dobija norveško državljanstvo. U slučajevima gde je dete usvojeno izvan Norveške, potrebna je saglasnost Norveške vlade.

Gubitak norveškog državljanstva/dobijanje drugog državljanstva

Norveški državljanin koji dobrovoljno dobije drugo državljanstvo automatski gubi norveško državljanstvo.

Norvežanin koji stalno boravi izvan Norveške

Norveški državljanin koji dobije državljanstvo rođenjem ali boravi manje od dve godine u Norveškoj mora podneti zahtev za zadržavanje norveškog državljanstva pre nego što napuni 22 godine. Podnosioci zahteva se ne moraju odreći drugog državljanstva, ali moraju pokazati "odgovarajuće veze" sa Norveškom. Obično, česta putovanja u Norvešku ili godina studiranja u Norveškoj se prihvataju kao dokaz.

Dvojno državljanstvo

Uopšteno gledano, dvojno državljanstvo je zabranjeno prema norveškom zakonu. Međutim, postoji više izuzetaka koji se odnose na:

- decu norveškog državljanina koja su rođena izvan Norveške i koja dobiju državljanstvo zemlje rođenja (npr. dete norveških roditelja rođeno u Americi)
- decu norveškog i stranog roditelja koja takođe dobiju državljanstvo drugog roditelja po rođenju. (To važi i za decu koja su rođena pre 1. septembra 2006. godine norveškog oca i majke koja je strani državljanin a koji nisu u braku, i koja su dobila norveško državljanstvo prijavljivanjem.)
- slučajevi kada lice koje dobija norveško državljanstvo prijavljivanjem ili prijemom u državljanstvo ne može da se odrekne svog postojećeg državljanstva

Više informacija:

- Norveški direktorat za migraciju (državljanstvo): <http://www.udi.no/templates/Tema.aspx?id=4480>
- Zakon o norveškom državljanstvu (na norveškom): <http://www.lovdato.no/all/hl-20050610-051.html>